

Fegyverszünet Palesztinában

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 23. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948. JUNIUS 3.
5708 IJJAR 25.

A mi utunk nem lehet más, mint a demokrácia utja!

—mondotta STÖCKLER LAJOS
elnöki székfoglaló beszédében

**ORTUTAY GYULA vallás- és közoktatásügyi miniszter levele
a Pesti Izr. Hitközség előljáráshoz**

A Himnusz, a Hatikva és az Internacionálé elneklésével fejeződött be a Pesti Izraelita Hitközség új képviselőtestületének alakuló közgyűlése alban a sok történelmi mozzanatot helyül szolgáló Sip-utcai díszteremben, amelyben szó volt már a recepcióért való küzdelemről, a numerus clausus ellen indítandó harcokról, a különböző zsidótörvényekkel szemben tanúsítandó állásfoglalásról és — 1944 vérválatos napjaiban — a lét, vagy nemlét kérdéseiről, de amelyben most szólt meg igazán a maga teljességében a magyar dolgozó zsidóság hatalmas közösségének akarata. A Hitközség demokratikus szellemű új vezetői mindaddig a régi képviselőtestület maradványtagjaival kényszerültek dolgozni és a Sip-utcai díszterem még egyharmada sem tudott megtelni... Most háromszáz új képviselőtestületi tag adott zsúfoltságot a közgyűlési teremnek. Háromszáz új ember — a régiek is megújulva tértek vissza — repre-

zentálta azokat az új időket és az új időknek azt az új szellemét, amely a közgyűlés végeén olyan szépen szimbólummá lett a Himnuszban, a Hatikvában és az Internacionáléban.

A Himnusz: a hazához való hűséget jelentette. A magyar zsidóság, amely üldözöttség idején sem lett hűtlen a hazához, minden erejével dolgozni kíván a néppé lett nemzet és nemzetté lett nép hazájában, amely nem tesz többé különbséget faj és felekezet szerint gyermekei között... A Hatikva: a zsidó szolidaritás és a szabadságküzdelmet folytató Szentföld énekeként hangzott el. A magyar zsidóság szolidáris a világ zsidóságával, nem akar többé annak „elszáradt ágaként” szerepelni és minden erejével támogatja palesztinai testvéreink viaskodását... Az Internacionálé: a szocializmus felé irányuló népi demokrácia hangja volt, azé a népi demokráciáé, amely megadta szabadságunkat, örzi életbiztonsá-

gunkat, lehetővé teszi munkálkodásunkat és életünk, jövőnk, mindenünk alapja.

A Himnusz, a Hatikva és az Internacionálé jegyében hangzottak el a beszédek is, amelyek az új előjáráság élén elsősorban Stöckler Lajos elnököt köszöntötték, aki a felszabadulás óta következetesen a választók által most jóváhagyott és az új képviselőtestület számára is kijelölt alapelveket testesítette meg. Stöckler Lajos eddig is az igazi magyarságnak, az országon kívüli és belüli zsidó szolidaritásnak és a népi demokrácia alkotó és elősegítésének útját járta. Ez az út — jó út volt. Ez az út vezetett odáig, hogy a magyar zsidóság újból erőt kapva és újból megbecsülést szerezve, most már megkezdheti jobb holnapjának felépítését.

A kormányhatóságok megbecsülését demonstrálta az a levél, amelyet Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter intézett a hitközség új vezetőségéhez, a amelyhez

csatlakozott Kovács Máté politikai államtitkár és Nagy Miklós miniszteri osztályfőnök megjelenése is. Ortutay Gyula csak azért nem jelent meg a Pesti Izraelita Hitközség közgyűlésén, mert pénteken Szófiába utazott a bulgáriai Magyar Hitközség megnyitására.

A közgyűlési körképhez tartozik annak a megemlézése is, hogy itt is, ott is feltűntek a nők a közgyűlési teremben. Először fordult elő, hogy nők is tagjai lettek a Pesti Izraelita Hitközség képviselőtestületének, sőt, az előjáráság is három női tagot kapott. Az új idők új szelleme tehát minden téren megnyilvánult. És hisszük, hogy nagy eredmények is lesznek, ha a képviselőtestület és az előjáráság valóra vákja azokat a célkitűzéseket, amelyeket Stöckler Lajos elnök grandiózus székfoglalója az egybegyűlték elővetített.

A magyar zsidóság csak akkor tanult mártirjai áldozatvállalásából és csupán akkor

Ára 1.40 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

lesz, méltó önmagához, ha bátran és következetesen halad majd az új idők új útján az emberibb, szabadabb, szociálisabb holnap felé: a dolgozók Magyarországnak kiépítésére és a Zsidó Állam megerősítésére.

Történelmi ülés zajlott le vasárnap a Sip-utcai teremben. A magyar zsidóság megújulásának alapfeltételeit teremelték meg. Illettek a virágok és a teremdíszítések ehhez az aktushoz.

*

A díszes külsőségek is jelezték, hogy ünnepi esemény készül a Pesti Izraelita Hitközség Sip-utca 12 számú alatti székházában. Az épület homlokzatára kiltették a magyar nemzeti és a kék-fehér lobogót, amely esatlogva röpködött az enyhe nyáreleji szélben. A hivatalok kivételesen szünnapot tartottak, hogy az egész apparátus az elnökebeiktató közgyűlés rendelkezésére álljon. Tizenegy órakor kezdődött a közgyűlés, de fél-tizenegy körül szinte szünet nélkül ontotta a lift az ülésre igyekvőket; a képviselőtestület régi és új tagjait. A díszterem csakhamar benépesült a most megválasztott képviselőtestületi tagokkal, akik az ülés megkezdésig rendelkezésre álló időt egy-

más megismerésével, barátságos bemutatkozással töltötték ki. A férfiak ünneplőbe öltözött feketeruhás sorait ezúttal először tarkították nők ruházatának üde színeivel. A hitközség képviselőtestületébe, csakugy, mint a demokrácia egyéb állomáshelyeire, bevonultak a nők, akik nemcsak sok praktikus ötlettel segítik majd férfitársaikat munkájukban, hanem a szeretet meleg szavát és a jószág emberi hangjait is hallatni fogják.

A díszterem tölgyfalevélből font girland veszi körül, a falról piros-fehér-zöld és kék-fekete zászlócskák lengenek, az elnöki emelvény fölött pedig esztétikus szépségű aranyhímű falvédőkerénylakarókat helyeztek el, amelyek így együttvéve szinte templomi áhítatot keltenek. A díszes leritók közül héber és magyar nyelven ez a felmondal világlik ki: „Áldomak legyenek, kik Isten nevében jöttek.”

Ünnepi esend és tetőfokára hágott érdeklődés fogadta a választási bizottság elnökének és a hitközség ügyvezetőjének, valamint a bizottság jegyzőjének bevonulását, akik az elnöki emelvényen foglaltak helyet. Szücs József dr., a választási bizottság elnöke, megnyitván a közgyűlést, kijelentette, hogy az ülést szabályszerűen hívják össze és az határozatképes.

Elnök: Stöckler Lajos, elnökhelyettesek: Bisseliches Mózes és dr. Fleischmann László

Ismét Szücs József dr. választási bizottsági elnök szólt fel, aki bejelentette, hogy az előírt időpontig egyetlen szabályszerű jelölt-lajstrom érkezett be. Ennek alapján — folytatta — ezennel megválasztottak jelentem ki a hitközség elnökének Stöckler Lajost (Éljenzés, taps, a közgyűlés részvevői felállnak helyükről és hosszasan ünneplik az újonnan megválasztott elnököt), elnökhelyettesként Bisseliches Mózes (Éljenzés, taps) és Fleischmann László dr-t (Éljenzés, taps). Felolvasta az előjáróság 17 tagjának névsorát, amit sűrűn szaktollak meg tetszésnyilvánításokkal.

Az új előjárók

a következők:

Dr. Faragó József, ügyvéd, Felkai Jenő, kereskedő, dr. Földes István, ügyvéd, dr. Geyer Albert, tisztviselő, dr. Heves Lajos, ügyvéd, Lázár Jenő, mérnök, dr. Mózes Zoltán, orvos, Porgess Izse, kereskedő, dr. Seifert Géza, ügyvéd, Szántó Zsigmond, kereskedő, dr. Szemere Samuné, háztartásbéli, Szirt Miklós, cégvezető, dr. Szücs

Géza az OZsSB elnöke, Teszler Sándorné, Jékalpos, dr. Varamai István, ügyvéd, dr. Vass Lipót, orvos és Vermes Magda tisztviselő.

Szücs József dr. megválasztottaknak jelentette ki a választmány 100 tagját, akiknek neve a lapunk más helyén között 300 képviselőtestületi tag névsorában szerepel (v. t. jelzéssel).

Szücs József dr. Szeretettel üdvözlöm az új képviselőtestületi tagokat, az előjárókat és a választmány tagjait. Felkértem Dukasz Ákos, Steiner Marcell és dr. Szemere Samu képviselőtestületi tagokat, küldöttségben jelenjenek meg az újonnan megválasztott elnökkel és hívják meg őt a közgyűlésre.

A háromtagú küldöttség elmondta, hogy feladatát teljesítve Amig visszaérkeztek, a közgyűlést felfüggesztették. Nagy taps közepette vonult be Stöckler Lajos és a kultuszminiszter két képviselője: Kovács Máté politikai államtitkár és dr. Nagy Miklós miniszteri osztályfőnök, hogy elfoglalja helyét az elnöki emelvényen. Időközben a 17 új előjáró is elhelyezkedett a részükre fenntartott helyeken.

Dr. Szücs József üdvözlő beszéde

Szücs József dr. újból megnyitván az ülést, igaz tiszteltet és szeretettel köszöntötte Kovács Máté államtitkárt és dr. Nagy Miklós osztályfőnököt. (Érőteltjes taps.) — Köszönöm, hogy előjöttök, — mondotta — halásan köszönöm a magyar kormánynak ezt a végteleül jóleső gesztust, amely szimbóluma annak, hogy a magyar demokrácia és a zsidóság között nincs és nem is lehet semmiféle ellentét. A magyar zsidóság sajátjának, magáénak vallja a demokráciát. (Vilárog taps.) a magyar kormányzat viszont megértéssel és rokonszenvvel nyújtja segítő kezét az oly sokat szenvedett magyar maradék zsidóság felé. Nagyon kérem a kultuszminiszter urat kiküldötteit, hogy a választott közgyűlésnek ezt a meleg érzését tolmácsolni szíveskedjenek. (Helyeslés.)

Ezután Stöckler Lajos elnök felé fordult és a következő kijelentést tette:

— A világ egyik legtekintélyesebb, legnagyobb hitközségének elnöki székebe emelte Önt a közösség bizalma. Amikor ezt a magyar zsidóság szempontjából igen jelentős eseményt tudomására hozom, testvéri szeretettel köszöntöm Önt, Elnök Ur! (Nagy taps, éljenzés.)

Az Írást idézem. Jիրոնակ Մօշէշէզ, ինչէզէլ, Լստէն սղալիւսշաւալ:

„Válatto szeeheze mikol hoom ánsé chájl, jիրօ Էլաւիւմ, ánsé Էմէշ, շաւնէ իւոնէ!”

Te pedig válassz ki népedből becsületes embereket, akik Is-

tent fűlök, igaz emberekkel, akik gyűlölök a haszonért!”

Képviselőtestületünk ezzel a választással — válatto szeeheze — profétai ihletettséggel tett bizonyosságot, mert Ön, igen tisztelt Elnök Ur, tökéletesen szép, biblikusan példát ad az árásszablatkövetelményeknek.

Ánsé chájl! Becsületes, durék ember! Küzdelmes, súlyos veszedelmekkel teljes, tisztá életének eredményes munkája és az a megbecsülés és nagybecsülés, amelyet ez, amit Ön iránt érzünk.

Jիրօ Էլաւիւմ! Rási szerint ennek a kitételnek az a helyes értelme, hogy ne csak Լստէնէլօ, de csak az Լստէն fűլօ legyen, emberek előtt ne rettegjen.

Ön pedig a pesti gettó hőszere batorságának, lántorihatalianságának, erejének és az önfeláldozásnak olyan tündöklő példáját adta, hogy neve kitörőheletlenül megörökítve maradjon a zsidó történelemben. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Ánsé Էմէշէնէկ, igaz emberek ismertük meg Önt mélyen tisztelt Elnök Ur, aki megveti a hamisságot és nemcsak törekszik az igazságra, de mélyen gyökerező igazságérzete és igazságvágya segítségével mindenkor meg is találja és meg is járja az odavezető utat.

Es ki gyűլոլտ Օննէլ յոբբոն ա հաշոնէսէշ?

A szörnyűségek idején, amikor a derekak legfőbbje is önmagára, legalábbis családjára gondolt elsősorban, Ön csak és kizárólag a közösség érdekét

Ortútay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter levele

Napirend előtt Domonkos Miksa ügyvezető szólt fel és bejelentette, hogy a magyar val-

lás- és közoktatásügyi miniszteről levél érkezett, amelynek szövege a következő: (Olvasza.)

Budapest, 1948 május 25.

A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG ELŐJÁRÓSÁGÁNAK

Budapest, VII., Sip-utca 12.

Köszönettel vettem választási közgyűlésekre szóló szíves meghívásukat. Összinté sajnálatomra a jelzett időpontban a megjelenésben akadályozva vagyok. F. hó 28-án Szófiába utazom, hogy ott a bolgár-magyar kulturhétet a magyar kormányt képviseljem.

Igy annak megemlékezésével, hogy személyes képviselőtemre, Kovács Máté politikai államtitkár és Nagy Miklós miniszteri osztályfőnök urakat kértem fel, ezen az úton küldöm ősszinté szerencsekvánságom a hitközség képviselő szerveinek nyilatkozatához. Különösen kívánom, hogy a hitközség új képviselő szerveinek működése az állam és a hitfelekezet viszonyában a kölcsönös megértést, az összehangolatos együttműködést és a demokratikus haladás eszméinek együttes szolgálatát még teljesebben valósítsa meg.

ORTÚTAY GYULA

EPLER SÁNDOR

a Pesti Izraelita Hitközség volt főtitkárának halálozási évfordulója
1948 június 8-án (kedden)

lesz, mely napon reggel 8 órakor barátai és tisztelői a rákoskeresztúri temetőben sírját meglátogatják.

Epler Sándor Baráti Társasága

tekintettel és az önzetlenségre, önfeláldozásnak példátlan példáját szolgáltatta. Önt nem kötelezték a sárga folt viselésére. Nem kérte, nem fogadta el, visszautasította ezt, a talán életet jelentő kedvezményt. Ugy érezte, hogy csak akkor hathatja át teljesen a közösség minden bójá és szenvedése, ha annak minden részében önmaga is osztozik. Számtalanszor veszélyeztetette életét és olyannyira szerethet családjának biztonságát a zsidó közösség érdekében. És a felszabadulás után is félrelelt minden egyéni érdeket. Saját érdekeivel mit sem törődött, hogy teljes munkacerejét az elcselt zsidóság megmentésének, felmentésének, életbentartásának szentelje.

Istennek tetsző munka

A szemünk előtt lefolyt esztendőnk fényes bizonyítékai annak, hogy ez az áldozatos munka Istennek tetsző, mert eredményes volt.

Bölcs és ezért is elhivatott embernek ismerjük Önt, mélyen tisztelt Elnök Ur!

Kedvvel fogva világos volt Önben az a felismerés, hogy a zsidóság helyét a politikai eszmévilágban nemcsak lelki és szellemi adottságai, de elsősorban létevérdéke parancsolóan megadja. Hogy a zsidóság — és pedig nem csak a magyar zsidóság — a demokráciával él és a demokráciával bukik! Apostolként hirdette és tudatosította, hogy ez az egyetlen egészséges, egyetlen lehetséges zsidó politika. Ön fejlesztette ki, erősítette meg és tartotta ében az erre amúgyis hajlamos zsidóság lelkében azt a tudatot, hogy minden magyar zsidónak minden ügykezelésével támogatnia kell a fiatal magyar demokráciát. Erős meggyőződéssel hirdelte és hirdeli azt is, hogy az a gigászi küzdelem, amit Erec hősei folytattak, a mi harcunk is, mert ez a harc lényegében a szabadság harca az elnyomás ellen.

Ön hivatott a vezetésre, mert hirtokában van mindazon értékes férfitulajdonságoknak, amik a régi görögök „Ethosz bazilikon” vezető szellem névvel jelöltek.

Határozott, erős és szuggesztív. Ahol zsidó érdek, vagy ami ezzel majdnem teljesen azonos, demokratikus érdek forog kockán, ott Ön mindenkor bámulatos erőt és erélyt mutat. Csodálatos energiával, szívóssággal, az igazságáért megszállottsággal hárította el a zsidóság útjából mindazt, ami a zsidó érdeket veszélyeztette.

Ercsőt szuggesztív módon tudta átplantálni másokba. Ez a sokszorozott erő kellett, de elengedő is volt ahhoz, hogy a magyar zsidóságot egységbe tömörítse és oda vezesse, ahol ma áll.

Sohasem gyenge, de sokszor gyengéd. Az Ön szemé villámokat szór és a keze ökölbe szorul, ha ellenséggel áll szemben,

de ha az elesettekkel, szegényekkel, a támogatásra szorulókkal, gyengékkel, betegekkel találkozunk, akkor szemének villáma megnyugtató jóságos, vigasztaló derűvé változik és az ökölből szorított kéz a leglágyabb testvéri simogatásra áll készen.

Ezek a ritka emberi tulajdonságok egy olyan baráti kört vonzottak Ön köré, amelynek a tagjai egytől-egyig ugyancsak kipróbált derék és igaz emberek, akik nagy munkájának elvégzését segítségükkel lehetővé tették és egy oly hatalmas tömeget vonzottak Ön mögé, amely az Ön által teljesen megszabott irányzat stabilitását biztosítja. Érthető, ha a Pesti Izr. Hitközség egyetemenként osztatlan bizalma szeretettel és reménykedéssel ismét Ön felé fordul.

Mérhetetlen örömmel nekem jutott oszlágyrésztől az az igen nagy megtiszteltetés, hogy az elnöki mandátumot Önnek átadjam.

Az Eg. áldását kérem Önre! Adjon Önnek a Mindenható továbbra is erőt, egészséget és kitartást, hogy áldásos munkáját a közösség javára még hosszú ideig boldog békességben fejthesse ki és áldja meg a Mindenható Ur isten az Ön egész családját.

Stöckler Lajos székfoglaló beszéde

Feszült figyelem fogadta amikor végre beszédbe kezdett:

— Mélyen tisztelt Képviselőtestület! Engedjék meg nekem, hogy hálás köszönetet mondjak Önökön keresztül minden zsidó testvéremnek. A felelősség, a kötelesség és a feladatok teljes ismeretében, azok súlya alatt, foglalom el ennek a zsidó közösségnek, a Pesti Izraelita

Hitközségnek elnöki tisztét. Azt az igazi zsidó családnak ezt a gyönyörű példaképét, hogy fáradságos munkája végeztével hazatérve mindig megtalálja otthonában azt a melegséget, szeretetet, üdvözlést és boldogságot, amit annyira megérdemelt és ami erővel és bizalommal töltötte el a jövőre.

Fogadjon igen tisztelt Elnök Ur ezzel a kézzorítással a Pesti Izr. Hitközség tagjainak hálás, bizakodó, üdvözlő kézzorítását és kérem foglalja el az elnöki széket!

A választási bizottság elnöke ezzel átadta a helyét a hitközség elnökének, de mielőtt helyet foglalna, a képviselőtestület tagjai lelkes tetszésnyilvánítása közben megölték egymást és szinte percekig maradtak, meghatottan ebben a pozíciójukban.

Hatalmas tapsvihar köszöntötte Stöckler Lajost, amikor az elnöki széket elfoglalva, szövege mekekedett. Az ünnepélyes oly hosszú ideig tartott és a lelkesedés olyan kiömlő erejű volt, hogy Stöckler Lajos sokáig nem tudott szöveghez jutni és szemmeláthatóan küzdött az előzékenyülés és kitörni készülő könnyei ellen.

Hitközségnek elnöki tisztét. Gondolatom a hatszáz ezer magyar zsidó mártírjáról, a Pesti Izraelita Hitközség majdnem száz ezer mártírjáról szól, az ő emléküket lebek előttem, reájuk gondolok, előttük hajtom meg fejemet és nekik teszek fogadalmat, hogy az ő szellemükben fogom kötelességemet teljesíteni. (A közgyűlés)

Tagjai egy emberként pattantak fel helyükről és percekig tartó hallgatással, néma csendben áldoztak a zsidó mártírok tömegeinek emléke előtt.)

— Hálásan köszönöm — folytatja Stöckler elnök — a magyar kormánynak, hogy az államtitkár és az osztályfőnök ur által képviselteti magát. (Taps.) Hálásan köszönöm Szűcs József dr.-nak azokat a meleg emberi szavakat, amelyeket hozzám intézett és hálásan köszönöm testvéreimnek azt a bizalmat, amellyel engem újból elnöknek választott. Igérem és fogadom, hogy munkámat, a közösség szolgálatát, ugyanolyan odaadással, ugyanolyan elkötelezettséggel fogom végezni, mint eddig. Ha sikerült a felszabadulás óta a földi lerombolt hitközséget újra felépítenünk, a magyar zsidóság lelki életét helyre hoznunk és ismét megalapoznunk, akkor munkatársaimmal vállalkozni merek az újabb nagy feladatokra. Megfogadom, hogy tovább haladva a megkezdett úton, minden lehetőséget elkövetünk annak érdekében, hogy a megannyagfolt, de felszabadított magyar zsidóság szebb, jobb életi bizottságok. A hitközség elnöki tiszte az én számomra fokozottabb kötelességteljesítést, fokozottabb felelősséget, teljes odaadást ír elő. Munkatársaimmal azon leszek, hogy munkánkat becsületes zsidó szívvel, teljes odaadással végezzük.

A mi programmunk adva van

Programmunkat a mi helyzetünk, a mi életünk teremti meg. Az elmúlt három esztendő az építés és az újjáépítés korszaka volt. Templomainkon, intézményeinken megvan a nyoma ennek a három esztendőnek. A most megválasztott előjáróság kötelessége, hogy az építő munkát tovább fejlessze, a zsidó kultúrát terjessze, a tradíciót ápolja és az új generációval megszereltesse, a zsidó közösség fennmaradását biztosítsa. Mi ezek érdekében kívánunk és fogunk munkálkodni. A mi hitközségünk, a mi vallásunk testületünk lételmentes fennmaradásunk biztosításának. Ezen a testületen keresztül a Pesti Izraelita Hitközség tagjai is erőssé, a közösségért áldozatot vállaló és hozó családdá kell tennünk. Ez az új képviselőtestület feladata. (Helyeslés.)

A zsidó nőktől,

akik ma először vesznek részt a Pesti Izraelita Hitközség képviselőtestületében (Nagy taps.), azt kérem, hogy varázsolják a

MEGHIVO

Hitközségünk új elöljáróságának és képviselőtestületének ünnepélyes templomi beiktatása

ez év június 5-én, szombaton délelőtt 10-órakor

lesz a dohányzástól mentes templomban.

Hitközségünk ősi hagyományának megfelelően, hálátul szívvel jelentünk meg az új hitközségi ciklus első szombatján évszázados templomunkban és ezzel alulhoz a vallási tradíciókhoz kapcsolódunk, amely 150 esztendő óta hitközségünk lelki életében nemzedékről-nemzedékre, az elődöktől az utódokra átöröklődött.

Arra kérjük igen tisztelt Testvéreinket, hogy az istentiszteleti ünnepségen megjelenni sziveskedjék.

Zsidó testvéri köszönettel

Budapest, 1948 június 1.
5708 Ijác 23.

PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG ELÖLJÁRÓSÁGA:

Domonkos Miksa s. k.
ügyvezető.

Stöckler Lajos s. k.
elnök.

lelekezeti intézményekkel, a közgyűlés termét zsidó otthonná. Vigyék bele a szívüket, legyen ez a testület zsidó családi kör, ahol a közösségnek minden tagja ügyes-bajos dolgával úgy járjon, mintha hazamegyne. (Eljenzés.) Látni és érezni, hogy egyek vagyunk a feladatokban és ha én becsülettel fogom szolgálni a zsidó közösséget, akkor ti becsületesen mellettem lesztek. (Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!)

Igen nagyhatású volt Stöckler elnök következő felemelt hangú, határozati kijelentése:

— Én alázattal akarom szolgálni a zsidóságot, nemcsak itt az országban, hanem azokat is, akik szélszórtnak élnek a világban és szolgálni akarom

azt a szent ügyet,

amelyért testvéreink vérezték a Szentföldön... (Viharos taps, a közgyűlés tagjai felállva éljennek.) Az ősi hazában az Ijúság vért áldozza a szabadságért, a demokráciáért, az imperialista törekvések, az elnyomatás ellen (Viharos taps.) és én a magyar népi demokrácia tábori hatalmánál híve és küzdője, azt kiáltom feléjük, hogy ebben a szabadságharcban minden erőnkkel melletük vagyunk és megöltük van a demokrácia Magyarországon (Eljenzés.), mint ahogy megöltük vannak a demokratikus népek is. (Helyeslés.) Ez a harc nem a cionisták és a nem cionisták harca; ez véres harc a szabadságért küzdők és az elnyomók között. Ez a harc az az országépítő harcok küzdelme és ennek megítélésében, megsegítésében, támogatásában nem lehet különbség, mint ahogy nincs is különbség zsidó és nem zsidó között. Ugyanígy nem lehet különbség a demokrácia megítélésében, támogatásában zsidó és nem zsidó között.

A mi utunk nem lehet más,

— és ezt nem az opportunizmus, hanem a zsidó közösség minden áldozatát meghozó vezetője mondja nektek, — mint a demokrácia útja. Nem tudok más utat elképzelni, mint a szabadságot, a tökéletes egyenlőséget biztosító demokráciát vonást, amelyen halad minden becsületes ember. Az elmúlt évtizedekben a legkülönbözőbb módon áldozott csapdákkal igyekeztek bennünket eltéríteni ettől az uttól, de ezek mögött mindig az volt a másik szándék, hogy hátrba hússák a demokráciát és a reakció szekerét

feljűk. Mi mindig szívesen utasítottunk vissza minden ilyen kísérletet, mert amikor lelekezeti érdekekre hivatkoztak, nyugodtan mondtuk, hogy én nagyobb vallási szabadságot nem is kívánhatok a magunk számára, mint amiben

A jelzett utat fogom járni

és hiszem, hogy Önök egy emberként állnak majd mögöttem, amikor a magyar demokrácia védelmére sikra kell szólni. (Felkiáltások: Ugy van! Taps.) Egyek lesznek velünk, amikor a lelekezeti életen belül örökönk javainkra és amikor az ország javára vigyázunk, munkálkodunk. (Taps, helyeslés.) Az új előjáróság feladata, hogy to-

Itt járó külföldi zsidó testvéreink

csodálkozva látják, hogy iskoláinkban héberül tanulnak a diákok, a mi intézményeinkben olyan zsidó vallásos élet alakult ki, ami szinte páratlan egész Európában. Azt kívánjuk a magyar zsidóságtól, hogy a saját érdekében segítse elő a demokrácia megerősödését, mert a mi életünk csak addig él, amíg demokrácia van. (Ugy van! Eljenzés.) Bármilyen változás a zsidóság maradványainak kipusztítását jelentené. (Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!) A szabadságunk kötelez, ezt a kötelezettséget egy emberként vállaljuk és amikor a zsidó egyseget megeremeltük, a célunk az volt, hogy ebben a kérdésben ne legyen különbség zsidó és nem zsidó között. Kötelességünk ennek az egységnek dokumentálása elsősorban Izer felé, de minden olyan ország felé is, ahol zsidók élnek. Az egyedül helyes az volna, hogy a miénkhez hasonló egységet alakítsanak ők is, mert csak egyesült erővel, demokratikus fronttal lesznek képesek céljaik elérésére. Ugyanez vonatkozik ránk is. Ebben a teremben csak zsidó ügyről lehet szó és itt senki sem kíván mást, csak pozitív zsidó munkát, amihez a Mindenható Istenünk segítségét kérjük. Adjon nekünk erőt és kitartást, hogy eleget tudjunk tenni mindanna kötelességünknek, amit vállaltunk.

élünk. Amikor mi kulturánkat szeretnénk terjeszthetjük, gyermekeinket nevelhetjük, hitéletünket akadémiai szintre emelhetjük, nekünk nem lehetnek külön kívánságaink csak azért, hogy ezekkel a demokráciát gyengítsük.

válh építse azt a kapcsolatot, amit mi más országokban élő testvéreinkkel teremtetünk. Ide kell hozni a külföldi zsidó testvéreinket, hogy saját szemükkal lássák, mi itt szabadságban élünk és hazamenve, segítsenek leküzdeni azt a rágalmahadjáratot, amelyet a reakció Magyarországról terjesztett.

Beszédét ezekkel a szinte fohászszerű mondatokkal fejezte be Stöckler elnök:

— Áldja meg az Isten ezt a közösséget, annak minden tagját, áldja meg a magyar maradvék zsidóságot, áldja meg ereci testvéreink hős küzdelmét és adja meg az időt, amikor nem lesz különbség ember és ember között. (Lefkes taps.)

— Még egyszer köszönöm a bizalmat, amellyel kitüntettek. Támogatások bennünket, vegyetek részt a munkában. Meg vagyok győződve arról, hogy akkor a Pesti Izraelita Hitközség új képviselőtestületén béke, együttérzés és megértés fog uralkodni.

A közgyűlés tagjai dühöngő tapsal, viharos éljenzessel fogadták az elnök szavát, akik helyükről felállva, hosszan ünnepeltek.

A vidék üdvözlöte

Demonkos Miksa ügyvezető felolvasta a nyiregyházi és a szegedi hitközség üdvözlő leveleit, amelyek így hangzanak:

A nyiregyházi Statusquo Izr. Hitközség levele:

„A nyiregyházi Statusquo Izr. Hitközség Elöljárósága, Képviselőtestülete, minden tagja nevében szeretettel üdvözlöjűk Elnök Urat alból az alkalom-

ból, hogy hosszú, áldatlan és valamennyiünk nyugalma hátrorosan befolyásoló választási harc véget ért, és a pesti zsidóság egyhangúlag a Zsidó Egyseg Demokratikus Párt és a Magyar Cionista Szövetség közös választási blokkja mögé sorakozott fel.

Köszöntjük Elnök urat, mint a magyar zsidó egység előharcosát és megeremeltjét és kívánjuk, hogy munkásságát kísérje továbbra is Isten áldása, vezesse sokat szenvedett népünket a megértés, a béke és testvéri szeretet útjain.

Biztosan reméljük, hogy ezen az uton minden őszinte, zsidóként gondolkodó és élő becsületes szándéku és demokratikus felfogást valló hittestvérünk bizalmával találkozni fog, amint hogy mi, ezen nagymúltú hitközség csekély maradéka is — 1943 május hó 21-én tartott képviselőtestületi gyűlésünk egyhangú határozatából — Önt és munkatársait őszinte bizalmunkról biztosítjuk.

Hittestvéri üdvözléssel:
Sipos Miklós
elnök.

Dr. Morgenstein Benő
főrabbi.

A szegedi zsidó hitközség:

„Hitközségünk képviselőtestületének ma tartott rendes közgyűlésén Elnök urunk beszámolt arról, az éjjeli nappallá tevő hatalmas munkáról, amelyet Elnök ur és a magyar zsidóság országos vezetősége végez Izrael államának érdekében, eredményesen segítségért sietve a küzdő zsidó államnak.

Közgyűlésünk egyhangú lelkesedéssel, a legmelegebben üdvözlö Elnök urat ebből az alkalomból és arra kéri, munkálkodjék továbbra is ugyanilyen lelkesedéssel Izrael államának végső győzelméig. Közgyűlésünk bizalmáról biztosítja és töle telhetően szívesen támogatja.

Őszinte nagyrabecsüléssel és hittestvéri üdvözléssel:

Stern Márton
elnök.

Dr. Katona Dávid
jegyző.

Az Egri Izr. Szentegylet

ezzen felhívja az Egerből deportált hozzátartozóit, hogy amennyiben a rövidesen felállítandó emlékművön méltó helyet hálj hozzátartozóik neveit bevéssék, illetve megörökíteni kívánják, ezen szándékukat közöljék s a pontos adatokat 8 napon belül az Egri Izr. Szentegylet címére (Egerszék 11. sz. utca 7.) küldjék meg.

Ezzel egyidejűleg kérjük a hozzátartozók összegét is a fenti címre elküldeni. — Az emlékmű felavatására 1948. évben közölni fogjuk.

Eger, 1948. május 28.

EGRI IZR. SZENTEGYLET
ELNÖKSÉGE

KIADÓ kis butorozott szoba azonnalra, nappali elfoglaltságunk, VIII., Bezerédy-u. 4. földszint 1.

Átiró, amerikai és más rendszerű könyveléseket nagykereskedők és ipari üzemek részére

a kötelező számlakeret alapján

felfektet, betanít és irányít

STEIN LAJOS

könyvelési és betanítási irodája, Budapest, III., Zápor-utca 2/c. Telefonhívó 162-674. 8-1-ig, 3-6-ig.

[Ezután így folytatta

Domonkos Miksa ügyvezető a hitközség dolgozóinak nevében

— Engedjék meg nekem, hogy mint a Pesti Izraelita Hitközség dolgozóinak egyike szóljak Stöckler Lajoshoz, aki a mi elnökünk, aki veünk együtt kezdte el a romok elhárítását és veünk együtt volt téglahordója az újjáépítésnek. A Pesti Izraelita Hitközség dolgozóit külön innapet illelt Stöckler Lajosnak újból elnökké történt megválasztása alkalmából, akiknek szorgalma példamutatásunk számunkra és aki ismét ott van azon a helyen, ahol mi látni kívántuk.

A továbbiakban személyes reményeimet fejezték ki Domonkos ügyvezető, amikor ő és Stöckler Lajos együtt álltak egyenes nyílások, géppisztolyos németek között, együtt rótták az ostromlott főváros utcáit még akkor is, amikor bombaszökőkűrtől hullott alá. — Akkor sem volt közöttünk különbség munkában, igyekezetben, fáradhat-

atlanságban. Mi, dolgozók, a népi demokráciában részt kértünk a közös munkából. Elvárjuk a hitközség képviselő-testületétől, tekintsen bennünket egyenrangú munkatársainak. Stöckler elnök pedig vegye tudomásul, hogy mindenki mögötte áll, de elsősorban a hitközség dolgozóit és természetesen jómagam, a hitközség ügyvezetője, aki vele együtt indul és együtt is érkezett...

Beszökte befejeztével a hitközség dolgozóinak figyelmébe jellel igen szép díszlángyal, ezüst-kristály vázát adott át Stöckler elnöknek. A vázában gyönyörű rózsák ilatoztak. Kérte az elnöktől: a vázát mindig az asztalán tartsa, maga előtt, hogy az emlékeztesse a hitközségi dolgozókra, hűségére munkatársaira.

Az átadott vázába a következő felírás van belevésve:

STÖCKLER LAJOSNAK, A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG
ÚJJÁÉPÍTŐ ELNÖKÉNEK: A DOLGOZÓK
1948 MÁJUS 30-ÁN.

Dr. Fischer Benjamin törábbi

A Pesti Rabbiság képviselőjében üdvözölte Stöckler Lajos elnököt és munkatársait. Ismét áldását kérve munkájukra. Az Isteni szolgálat — mondotta — az emberismeret, a szociális igazságosság és a szociális munka megbecsülésének alapszik. Stöckler Lajos elnök elbámult arra, hogy ezt a nagy és szent feladatot végezze. A Pesti Rabbiság nevében abban a tudatban üdvözölte őt és kívánja, hogy mindazt a szépet, mindazt a nemest, amelyről itt vallomást tett, hogy annak szolgálatában akar állni, meg is valósítsa és ők, a hitközség papjai munkáját erősíteni fogják felvilágosító tanácsaikkal és erősíteni fogják megbecsülésükkkel.

Dr. Szemere Samuné

A nők nevében köszönte meg, hogy a Pesti Izraelita Hitközség körzetében először nők is tagjai lehetnek a képviselőtestületnek, mint egyenrangú és egyenjogú felek. Ebben a demokrácia elveinek megvalósulását látja. A nők részt fognak venni az alkotás és építés munkájában. Minden erejükkel, minden akarásukkal, minden tehetségükkel meg akarnak felelni a várakozásnak, mert szolgálni akarják a zsidó közösséget. Amikor megjelennek a zsidó közösségben, azt a programot követik, amelyet Stöckler Lajos vall. Az a Stöckler Lajos, akil a gettó szenvedéseiben, bátor kiállásában ismerlek meg. Dolgozni akarnak a zsidó közösségért, Izrael országáért, a félve őrzött demo-

kráciáért, amely a zsidóság létalapja és életének, a szabadság és egyenlőség megtestesítője.

Faragó Gyula

Azoknak a nevében felt fogadtam, akik elsőbbséget vesznek részt a Pesti Hitközség képviselőtestületének munkájában. Beilleszkedve a közösség munkájába, a népi demokráciát, a közösség minden egyes tagjának érdekét akarják képviselni, előmozdítani a hitélet fejlődését és öröködni mindazon jogok felett, melyeket az 1940-as I. törvények, mely a jogállam eszméjét érvényesíti, biztosít minden állampolgár számára. Dolgozni kívánnak a demokráciáért, mely létünket és szabadságunkat jelenti. A hitközség minden egyes tagja köszönettel tartozik a hitközség vezetőségének, élén Stöckler Lajos elnöknek. Nem felejtik el azokat a gazdagokat, amelyeket a fasiszták elkövettek, de nem felejtik el azokat az érdemeit sem, akik a veszteséges időkben mellettük voltak. Nem felejtik el és soha azt sem, amit a Szovjetunió, a vitéz hadseregének és Szilárd generálisának köszönhetünk

(Nagy laps és éjlenzés.) Nem felejtjük el mártírjainkat és fogadjuk, hogy áldozatos életük nem volt hiábavaló.

Dr. Benedek László

A Pesti Izraelita Hitközség Intézményei és kórháza dolgozóinak nevében üdvözölte Stöckler Lajos elnököt. Az intézményekben dolgozó fizikai és szellemi munkások boldogok — mondotta — hogy megszületett az a képviselőtestület, melyben ilyen szép számban vannak kisemberek. Ugy érzik, hogy ez a képviselőtestület tényleg épp egy képviseli a dolgozókat, mint a zsidóság minden rétegét. Ugy érzik,

hogy az elnök és az előjáró megválasztásával a magyar zsidóság az elkövetkezendő öt esztendőben megalapította a magán ösztönös levet, amely öt éves terv meghozza a magyar zsidóság boldogulását, a jólét és a közösség felvirágzását. Kívánja, hogy az elkövetkezendő öt esztendőben ugyanúgy egymás mellett álljanak a szociális harcban, mint ahogy az elmúlt három esztendőben keresztül mindenkor tapasztalhatták.

Stöckler Lajos elnök megköszönve az iránta megnyilvánuló bizalmat, a közgyűlést befejezte. A közgyűlés befejezése után a jelenlévők a Himnuszot, a Hallelut és az Internacionálét énekeltek el.

Max Steinberg amerikai szakszervezeti vezető előadása a Pesti Izr. Hitközség disztermében

A Pesti Izr. Hitközség meghívására Max Steinberg, az amerikai zsidó munkások szakszervezetének egyik ismert és népszerű vezetője, a Zsidó Világkongresszus végrehajtó bizottságának tagja, szerdán délután a Sip-utcai disztermében előadást tartott. A vendéget Stöckler Lajos, az Országos Iroda elnöke üdvözölte, méltatta azt az eredményes és fontos társadalmi munkát, amelyet Max Steinberg végez az amerikai és az európai zsidóság javára.

Ezután Max Steinberg emlékeztet szöfásra. Beszédében három problémával, az amerikai zsidóság három létkérdésével ismertette meg a nagyszámú hallgatóságot. Elsősorban arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy Amerika népének kulcsfontosságú a béke, a haladás és a demokrácia erőivel való együttműködés híve. A szervezett dolgozók, a haladó értelmiség, a zsidóság milliói felismerik, hogy csak Hitler halt meg, de azok az eszmék, amelyeket az ő átkos rendszere szórt szót a világba, még ma is hatnak, a fasiszmus szervezkedik mindenütt a világban, s ezért szükség van arra, hogy az antifasiszta erőket is egybefogják. Az amerikai zsidóság azt kívánja, hogy mindezt a világban a zsidók ismerjék fel azt a veszélyt, amelyet az egyre vakmerőbb előrelépő fasiszta provokációk

jelentenek; a haladó erőkkel karöltve kell kiütniök. Az amerikai zsidóság elősegíti azt, hogy a megmaradt európai zsidóság ismét felépíthesse régi intézményeit és szervezeteit. A támogatás, amelyet küldenek, nem könyörgésműködés, hanem az őszinte és szeretetteljes testvériségnek a meggyőzőkódása, amely tudja természetesen kötelességét. Örömmel látta, hogy a fasiszta dulus után a magyar-zsidóság ismét munkához fogott és felépítette romba döntött intézményeit. Az amerikai zsidóság, ha bár tekintélyes része nem cionista, de a maga egészében, anyagilag és erkölcsileg, politikailag és gazdaságilag támogatja és támogatni fogja a független és demokratikus zsidó államot. A zsidó állam harca az imperialista erők ellen, a zsidó népel szabadságharcos néppé lesz s ahhoz a vonalhoz csatlakozik, amely kintől Vietnámig küzd az imperialista kizsákmányolás és elnyomás ellen. A külföldieknek úgy tűnik, mintha Amerika nőpe elmerült volna a szovjet elleni ellenében. Meg kell mondania azonban azt, hogy az amerikai zsidóság tudja, hogy milyen érdemei vannak a Szovjetunióknak a fasiszmus leverése, a zsidóság megmentése frontján és ezt soha nem fogja elfelejteni. A szervezett dolgozókat sem lehet félrevezetni.

Max Steinberg lezárta, kelkes hangon előadást Stöckler Lajos elnök mondott köszönetet. Hangsúlyozta, hogy az a segítség, amelyet az amerikai zsidóság nyújt nekünk, a zsidó intézmények újjáépítését, a támogatásra rászorult zsidó tömegek felnevelését szolgálja.

UGYES az előadások során a hallgatóságban ismétlődően felmerült a kérdés, hogy a zsidó világkongresszus hol és mikor fog tartani. A válasz: a kongresszus a jövőre, júliusban, a zsidó világkongresszuson fog tartani. A zsidó világkongresszus a jövőre, júliusban, a zsidó világkongresszuson fog tartani.

KIRÁNDULÁSAIN IS KELLENES PARTNER
EGY JÓ KÖNYV

Dr. LANGER NORBERT
ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA

ANDRÁSSY-UT 58

Belratkozás bármikor. Naponta cserélhet.
ELŐFIZETÉS CSAK BETI 2.- FORINT

A Pesti Izr. Hitközség megválasztott képviselőtestületének tagjai:

(Jelmagyarázat: (vt.)=váltmányi tag.)

Abel Ernő (vt.), konfekciós.
Abrahami Aladár, ny. isk. ig.
Adler János, szabó.
Adler Károlyné (vt.), keresk.
Adler Lajos, m. tisztv.
Adler Sándor, keresk.
Adorján Antal (vt.), vill. váll.
Auspitz Ernő, műsz. keresk.

Dr. Báder Dezső, min. titkár.
Dr. Balázs József (vt.), ügyvéd.

Bányai Oszkár, kocsmáros.
Dr. Baracs Marcellné, nőmozg. vez.

Barna Imre (vt.), m. tisztv.
Baron Imre, üveges.
Bauer Béla (vt.), ószeres.
Benedek Dezső, keresk.
Dr. Benedek László, ig. főorvos.

Béres József (vt.), bádigos.
Berger Jenő (vt.), keresk.
Berger (Bolgár) Miklós m. tisztv.

Berliner Armin (vt.), keresk.
Bihari Ákos (vt.), borkeresk.
Bihari Nándor (vt.), m. tisztv.
Biszelichs Mózes (elöljáró), mérműk.

Biszelichs Mózesné (vt.), htb.
Blau Kálmán (vt.), m. tisztv.
Bock Vilmos (vt.), fűszerkeresk.

Borhegyi Béla (vt.), vendéglős.

Braver Henrik, m. tisztv.

Breszlauer László, m. tisztv.

Bruck Sándor, lakatos.
Bruck Sándorné, htb.

Buchsbaum Adolf (vt.), üzletvez.

Budai György (vt.), aranyműves.

Budai László (vt.), ker. alk.

Czakó Pál, fonalkeresk.

Dr. Dániel Miklós, ügyvéd.

Dávid Armin (vt.), m. tisztv.

Dávid Mihály, órás.

Dr. Dénes Béla, újságíró.

Dr. Dénes Béláné, nyomdász.

Deutsch Gyula (vt.), szabó.

Deutsch László, m. tisztv.

Dinner A. Emil (vt.), keresk.

Dobó Jenő, m. tisztv.

Drach László, szabó.

Dukasz Ákos (vt.), kőműparos.

Dr. Egri Sándorné, htb.

Eichbaum Mór, htb.

Elek Sándor, borkeresk.

Elek Sándorné, htb.

Engel Hugó, kiskeresk.

Engländer József (vt.), azóvetik. igazg.

Eppstein Jenő, ügynök.

Erdős Sándor, mérműk.

Fabri Miksa, szállítóm.

Dr. Faludi Ferenc, ügyvéd.

Dr. Faragó Elek (vt.), gyógyszerész s.

Faragó Gyula (vt.), NTK tisztv.

Dr. Faragó József (elöljáró), ügyvéd.

Dr. Fáy Adorján, orv.

Fekete Mihály (vt.), szeszműk.

Feldmann Dezső, keresk.

Feldmann Nándor, keresk.

Felék Dávid, szabó.

Felkai Jenő (elöljáró), keresk.

Fenyő Ernő, m. tisztv.

Fenyő György, kápló.

Dr. Fleischmann László (elöljáró), mérműk.

Dr. Fleisch Jenő, ügyvéd.

Dr. Földes István (elöljáró), ügyvéd.

Frank Miklós, ker. váll. vez.

Frankfurter Imre (vt.), váll. vez.

Fränkel József, szabó.

Fried Jenő, vállalk.

Friedmann Jenő, szabó.

Dr. Frigyes László, (vt.), orvos.

Fülöp Ignác (vt.), ügynök.

Fürst György (vt.), ny. m. tisztv.

Gábor Andor (időközben megh.).

Gábor Vilmos (vt.), ékszerész.

Gárdos Dezső (vt.), fűv. tisztv.

Gaszner Jenő (vt.), órás.

Gedeon Andor (vt.), keresk.

Gellért István (vt.), keresk.

Gellért Miksa, m. tisztv.

Geréb Sándor (vt.), keresk.

Gerendási Lipót (vt.), szabó.

Dr. Geyer Albert (elöljáró), tisztv.

Dr. Geyer Arthur (vt.), borkeresk.

Dr. Geyer Arthurné (vt.), htb.

Dr. Goldberger Márk, főorvos.

Goldmann Andor, műszerész.

Goldschmied Pál (vt.), keresk.

Gottlieb Aron, tisztv.

Gottlieb Miklós (vt.), ker. alk.

Dr. Grosinger Sándor (vt.), gyógyszerész.

Grosz Bertalan, kötszerész.

Grosz Dezső, keresk.

Grosz Gyula, ügynök.

Grünfeld Menyhért (vt.), kiskeresk.

Guttmann Imre, keresk.

Guttmann Kálmán, m. tisztv.

Günsberger Elemér (vt.), elosztó.

Dr. Hahn István, tanár.

Hahn Jenő (vt.), ker. alk.

Hajduka József, járadékos.

Dr. Halász Jenő, szerkesztő.

Halász László, banktisztv.

Halász Sándor, újságíró.

Hammerschlag Oszkár, m. tisztv.

Haskó Gábor, mérműk.

Havas Tibor, keresk.

Hegedűs Ernő, keresk.

Hegedűs Nándor, hírlapíró.

Hegedűs Oszkár, vill. szer.

Heim Lajos, házilag.

Dr. Heller Imre (vt.), mérműk.

Herczeg Sándor, magánzó.

Herczeg György, borkeresk.

Herstein Lajosné, htb.

Dr. Heves Lajos (elöljáró), ügyvéd.

Hirsch Márton (vt.), tanár.

Horváth Mihály, mérműk.

Hönnig Jenőné (vt.), htb.

Dr. Izsák Ede (vt.), orvos.

Józsa Lajos (vt.), gyógyszerész.

Just Emil (vt.), tisztv.

Kádár László, papírkerek.

Kallós Ferenc, fogtechn.

Kálmán Géza (vt.), cipész.

Kassai Aladár, fémműk.

Dr. Keckeméti István, mérműk.

Kellner Jenő (vt.), m. tisztv.

Kemény József, keresk.

Kemény Zoltán, mérműk.

Kertész Emil (vt.), tisztv.

Kis Jenőné, m. tisztv.

Klein Fülöp (vt.), tisztv.

Dr. Kohn László, főorvos.

Kornját Ernő, keresk.

Korányi József, keresk.

Kornguth Lipótné (vt.), varrónő.

Dr. Kőrönczi Zoltán (vt.), főorvos.

Kővári I. Izsó (vt.), zsibáros.

Köves Aladár (vt.), hírlapíró.

Kraemer József, bronzműves.

Kraemer József, nyugd.

Krausz József (vt.), szabó.

Dr. Kresz László, főorvos.

Kritzler Mihály, keresk.

Kun Dezsőné, iparos.

Kunstädter Vilmos (vt.), papírkerek.

Dr. Künsztler Mór, főorvos.

Lampel Vilmos, keresk.

Langfelder Sándor (vt.), keresk.

László Dezső, m. tisztv.

László Endre, m. tisztv.

László Ignác, keresk.

László Tiborné, htb.

László Jenő (elöljáró), mérműk.

Lefkovits Armin (vt.), szállító.

Lefkovits Henrik, nyomd. s.

Dr. Lendvai Sándor (vt.), orvos.

Lengyel Istvánné, m. tisztv.

Levendel József, keresk.

Ligeti Fülöp, mérműk.

Ligeti Mór (vt.), keresk.

Dr. Liszauer Dezső, orvos.

Lóránt Zoltán, papírkerek.

Dr. Löw Antal (vt.), ügyvéd.

Löwinger István, m. tisztv.

Dr. Lukács Leó, ügyvéd.

Majtényi Mihály, szabó.

Mandel Sámuelné, nyugd.

Markovics Gyula, szakasz. titkár.

Markovics Károly, nyugd.

Mátrai Marcellné (vt.), htb.

Mélier Márton, fuvaros.

Meisel Sándorné (vt.), varrónő.

Melczér Károly, ügynök.

Mikler Sándor, keresk.

Dr. Mózes Zoltán (elöljáró), orvos.

Nádas Lipót, m. tisztv.

Nádor Jenő, egyesül. titkár.

Nágel Marcell (vt.), keresk.

Dr. Nagy László, orvos.

Neumann Károly, keresk.

Nyíri József, m. tisztv.

Oblothné, Gács Teri, m. tisztv.

Dr. Pásztor József (vt.), m. tisztv.

Pauker Árpád, keresk.

Pauzez Gyula, iparos.

Dr. Peller Imre (vt.) nyugd.

Perl Béla (vt.), nyomdász s.

Pick István, keresk.

Pintér Oszkár, építész.

Pollacsik József, gyógyszerész.

Pollák Lajos (vt.), keresk.

Popper Lajos, iparos.

Porgesz Izsó (elöljáró), keresk.

Rádi Arthur (vt.), revizor.

Radó Bernát, keresk.

Radó Miksa, keresk.

Radányi Andor, m. tisztv.

Reichmann Béla (vt.), m. tisztv.

Reinhardt Mór, cipész.

Réti Ferenc (vt.), nyomdász.

Révész Béla, gyógyszerész.

Dr. Richtmann Mózes (vt.), tanár.

Reimer Oszkár, iparos.

Ripper Frigyes (vt.), m. tisztv.

Róna Lajos, nyomdász s.

Róna Mór, keresk.

Roóz Rezső (vt.), hírlapíró.

Rosenblum Henrik, keresk.

Rosenfeld Márton, keresk.

Rosner Miklós (vt.), mérműk.

Dr. Róth Jenő, ügyvéd.

Rózsa Lajos, cipész.

Rozsnyai Sándor (vt.), kiskeresk.

Sághon Armand, üveghesedő.

Gábor Andor (időközben megh.).

Gábor Vilmos (vt.), ékszerész.

Gárdos Dezső (vt.), fűv. tisztv.

Gaszner Jenő (vt.), órás.

Gedeon Andor (vt.), keresk.

Gellért István (vt.), keresk.

Gellért Miksa, m. tisztv.

Geréb Sándor (vt.), keresk.

Gerendási Lipót (vt.), szabó.

Dr. Geyer Albert (elöljáró), tisztv.

Dr. Geyer Arthur (vt.), borkeresk.

Dr. Geyer Arthurné (vt.), htb.

Dr. Goldberger Márk, főorvos.

Goldmann Andor, műszerész.

Goldschmied Pál (vt.), keresk.

Gottlieb Aron, tisztv.

Gottlieb Miklós (vt.), ker. alk.

Dr. Grosinger Sándor (vt.), gyógyszerész.

Grosz Bertalan, kötszerész.

Grosz Dezső, keresk.

Grosz Gyula, ügynök.

Grünfeld Menyhért (vt.), kiskeresk.

Guttmann Imre, keresk.

Guttmann Kálmán, m. tisztv.

Günsberger Elemér (vt.), elosztó.

Dr. Hahn István, tanár.

Hahn Jenő (vt.), ker. alk.

Hajduka József, járadékos.

Dr. Halász Jenő, szerkesztő.

Halász László, banktisztv.

Halász Sándor, újságíró.

Hammerschlag Oszkár, m. tisztv.

Haskó Gábor, mérműk.

Havas Tibor, keresk.

Hegedűs Ernő, keresk.

Hegedűs Nándor, hírlapíró.

Hegedűs Oszkár, vill. szer.

Heim Lajos, házilag.

Dr. Heller Imre (vt.), mérműk.

Herczeg Sándor, magánzó.

Herczeg György, borkeresk.

Herstein Lajosné, htb.

Dr. Heves Lajos (elöljáró), ügyvéd.

Hirsch Márton (vt.), tanár.

Horváth Mihály, mérműk.

Hönnig Jenőné (vt.), htb.

Dr. Izsák Ede (vt.), orvos.

Józsa Lajos (vt.), gyógyszerész.

Just Emil (vt.), tisztv.

Kádár László, papírkerek.

Kallós Ferenc, fogtechn.

Sándi István, gyógyszerész.
Schwartz Ferencné, m. tisztv.
Schöndler Enné, hírlapíró.
Schöndler Imre (vt.), gyári m.
Schöner Ferenc, ügynök.
Schiffor Ferenc, keresk.
Schnabel Imre, keresk.
Schneider Zsigmond, piaci
üzem.

Solreiber Manó, keresk.
Dr. Schwarcz Béla, ügyvéd.
Schwarcz Imre (vt.), keresk.
Schwarcz Mór (vt.), szabó.
Schwarcz Sándor (vt.), m.
tisztv.

Schwarcz Sándorné (vt.), hlb.
Sebestyén Lipót (vt.), vált.
vezető.

Selinger Mátyás, kiskeresk.
Dr. Selfert Géza (előjáró),
ügyvéd.

Dr. Silber Sándor (vt.), ügy-
véd.

Silberpütz József, kiskeresk.
Sikló Arthur, szőv. fotan.

Simó Ödön, keresk.
Dr. Simonyi Simon (vt.),
ügyvéd.

Sinor Dezső, keresk.

Singer Lázár, mérnök.

Dr. Sinnreich Pál, keresk.

Dr. Sipos Jenő (vt.), m. tisztv.

Somló Sándor, keresk.

Dr. Somló Tibor, m. tisztv.

Sós Endre (vt.), újságíró.

Spiró Miksa, ezüstművés.

Stahl Dezső, fuvaros.

Stahmer Ervin (vt.), doboz
iparos.

Stampfer József, üzemvez.

Steiner Marcell (vt.), ter-
mésykereskedő.

Steiner Sándor, keresk.

Stein Ernő (vt.), keresk.

Stern Sámuel, kőműv.

Stückler Lajos (elnök), ipa-
ros.

Szabai József (vt.), keresk.

Szántó Zsigmond (előjáró),
kereskedő.

Szegő Jenő, fémalkész.

Dr. Szemere Samu, ny. igazg.
tanár.

Dr. Szemere Samu (elő-
járó), ny. tanár.

Szenczer Samu, rádiószér.

Szigeti Lipót, szerző.

Szirt Miklós (előjáró), m.
fémalkész.

Szűcs Béla (vt.), keresk.

Dr. Szűcs Géza (előjáró),
ügyvéd.

Teszler Sándorné (előjáró),
kőműv.

Tóth Samu (vt.), m. tisztv.

Tusobak Tivadar, paplankész.

Ujvári Ernő, m. tisztv.

Utzbach Vilmos, keresk.

Vadász József, szabó.

Vadász Leó (vt.), szabó.

Vajna József, gyógyszerész.

Vámos Henrik, keresk.

Várnai Lajos, m. tisztv.

Dr. Varannai István (elő-
járó), ügyvéd.

Vermes Magda (előjáró), m.
tisztv.

Vezér Sándorné, hlb.

Vida Gyula, mérnök.

Vincze Géza (vt.), postafő-
igazgató.

Virág Márk, ny. postafőfel-
ügyelő.

Weber Lajos, mérnök.

Weisz Rudolf, szállítan.

Weisz Sándor, üvegkeresk.

Dr. Wessely Imre, szappan-
főző.

Widder Manó, keresk.

Wolner József, keresk.

Dr. Zala Jenőné (vt.), baba-
készítő.

Dr. Zoltán Jenő, ügyvéd.

Glosszák a hétről

SZÖRNYŰ VÁDIRATOT tar-
almaz *Eden* és a háborualatti
angolszász diplomácia ellen dr.
Ignacy Schwarzbart-nak, a lon-
doni Lengyel Nemzeti Tanács
volt tagjainak a *Jewish Affairs*
hasábjain a varsói zsidó felke-
lésről írott drámai hangú cikke.

Dr. Ignacy Schwarzbart sze-
rint: a Londonban lévő lengyel
zsidó vezetők — a varsói fel-
kelés hírére — rögtön kérték
Eden-t, hogy adjon segítséget
az antifasiszta hősöknek. Lehe-
tett volna repülőgépeken muni-
ciót és ételmezt küldeni. S lehe-
tett volna a varsói német csá-
patok állásait bombázni. Ez is,
az is elmaradt.

De elmaradt ugyancsak az el-
bukóban lévő varsói zsidó fel-
kelés hőseinek katonákka-nyil-
vántatása és pénzbeli támogatása.
Pedig, ha a varsói harcolókat
a szövetségesek katonáknak
nyilvánítják és hadviselő fél-
nek tekintik, a németek kény-
telenek lettek volna velük egy
hámmal, mint a hadifoglyokkal.
A pénzbeli segítség pedig lehe-
tővé tette volna, hogy arány-
lag sok zsidó kiesempészenek
a göltőlől és keresztényeknél
rejtessenek el. Egy-egy személy
megszóktetéséhez — dr. Ignacy
Schwarzbart szerint — 10.000—
15.000 zloty kellett. S ameri-
kai körökből mindössze 661.150
zloty érkezett. Több pénz nem
volt. Így azután tömeges elrejté-
si akció nem volt lehetséges.

Eden a londoni lengyel zsidó
vezetők beadványára ezt vála-
szolta (és ezt is hetekkel később):

„Nagyon köszönöm Mr. *Eden*
megbízását, azt a levelet,
amelyben értesítettek a varsói
gettó zsidó lakosságának ellenál-
lásáról.”

Igy válaszolt *Eden*, jobban
mondva — így válaszolatott
titkárával.

Aktának tekintette az egészet.
Csak szürke aktának.

Nem sokra becsülte a zsidó
vért.

DR. FELIX LANGER, a világ-
hírű egykori *Berliner Tageblatt*
volt munkatársa, most előadá-
sokat tart az angliai német fo-
golytáborokban — a német
foglyok ideológiai „átképzésére”
és kellő felvilágosítására. Dr.
Felix Langer tapasztalatai, ame-
lyek most kerültek nyilvános-
ságra, azért tekinthetők külön-
sen érdekeseknek, mert rövidse-
sen hazaindult és újból a német
életbe kapcsolódik be az Angliá-
ban lévő utolsó 60.000 német
katonáé.

Mit mond dr. Felix Langer?
„Közel kétszáz előadást tar-
tottam különböző német fo-
golytáborokban és mindenütt
beszéltem a zsidókérdésről is.
Utána vita volt. A foglyok fész-
telenül beszéltek. Örök nem
voltak jelen. Történetek érdekes
jelenetek. Egy fiatal fogoly,
például, kijelentette, hogy én
vagyok az első zsidó, akit élet-
nagyságban látott. Eddig a zsi-
dokat csupán a *Stürmer* képei-
ről ismerte és azt hitte, hogy a
zsidók úgy néznek ki, ahogyan
őket Julius Streicher lapjának
otromba karikatúrái ábrázol-
ták. A német fiatalember ámult
és bámult, hogy egy zsidó
ugyanolyan, mint bármelyik
más ember... Nagyon sok né-
met fogoly még ma sem akarja
elhinni a német rémségeket és
amikor levelet írtak nekik a
Bergen-Belsenről készített fil-
met, egyszerűen azt a megjeg-
yzést tette: „Propaganda”...
Legnagyobb élményem az az
előadás volt, amelyet 130 ge-
nerálisnak tartottam. Körülbe-
lül 14 olyan van köztük, aki
részben nem volt náci, részben
megváltoztatta álláspontját. A

többi most is változatlanul hit-
lerista elveket vall. Amikor néz-
tem őket, mindig azt tartot-
tam, hogy egyszer felállnak és
elkezdik énekelni a *Horst*
Wessel-dalt.”

Mindahhoz, amit dr. Felix
Langer a rövidesen hazatérő
hadifoglyokról mondott, nem
kell kommentár. Minden sor
önmagáért beszél.

IDEZNUNK KELL néhány
sort dr. N. Barou-nak a *Jewish*
Affairs legújabb számában meg-
jelent cikkéből, amely a hat-
millió európai zsidó pusztulá-
sával foglalkozik.

„A szövetségesek elismerték,
hogy a zsidóság milyen halál-
mas áldozatot hozott a külön-
böző hadseregekben a náciizmus
elleni küzdelemben. Mégsem
tettek semmit a frontok mögött
élő zsidók meggyilkolásának
meggátolására. Hatmillió zsidó
pusztult el, miközben a szövét-
ségesek egyszerűen deklarációt
kaptak és szimpónia-nyilatko-
zatokat bocsátottak ki, de
semmiféle speciális politikát,
vagy katonai erőfeszítést nem
történt a zsidók megmentésére.”

Teljesen igaz van dr. N.
Barou-nak: sem politikai sem
katonai síkon nem történt kü-
lön akció a hatmillió zsidó
megmentésére, ha az amerikai
és angol diplomáciát és had-
erőt nézzük. Csupán a *Vörös*
Hadsereg tette meg azt, amit
megtehetett a keleti táborok
múltbéli felszabadításért és a
varsói hősök megsegítéséért.
Nem szabad megfeledkeznünk
arról sem, hogy az angolok és
amerikaiak az elfoglalt német
főmeggyilkosok felelősségrevon-
ásával is vártak az ugyneve-
zett „münbergi per”-rel meg-
kezdődő eljárásokig; ezzel
szemben a Szovjetunió — mint
az 1943-ban lezajlott cserkovi
per adatai mutatják — már
legelső adandó alkalommal fe-
lelősségre vonta az ártatlan
emberek szadista gyilkosait.

A ZSIDÓ VILÁGKONGRESZ-
SZUS montreux-i ülése, amelyet
ismételtén előhalasztottak, június
27-én lesz.

BOROSZLÓBAN ipari kiállí-
tás volt, amelyen a kongyelor-
szági új zsidó iparvidék kol-
lektív telepeinek dolgozói is
bemutatták eredményeiket. 300
zsidó munkás részesült kitünté-
lésben, mert részben megköté-
s szerző, részben pedig meghá-
rasztozta a termelési eredmé-
nyeket.

BALLON átlátszó-,
eső-, vihar- és
lődenkabát
Márton és Szász V., Gróf Teleki
Pál-utca 3.

KÖNYVNAPO: 1948

A Könyv népe üdvözi a demokráliás magyar köztársaság könyvnapját. A megjelent könyvek bizonyítják, hogy a magyar irodalom demokratizálódása megkezdődött és jó úton halad előre. E lap hasábjain félreértelmezés nélkül és határozottan a progresszív szellemű irodalom mellett foglalkozunk állást. A dus természetből, a hozzánk beüldözött könyvek közül ismertelünk néhányat.

Mária Béla:

Életed kötelez

Mária Béla a haladó értelmiség harcos költője. Azé a haladó szellemű táboré, amely a fasizmus magyarországi leverése után hazához nélkül a munkásosztály mellé állott, örök és megbontathatatlan szövetséget kötött vele a szocializmus megvalósítása érdekében. Aki ezek után azt gondolná, hogy Mária Béla költészetét vezérelték szölamokból, jelszavakból és a párt-meggyőzés szótárából, a rimék átruháját magára öltve, lép elő verssé, az nagyon téved. Mária Béla szigorú lírikus, aki az egész dolgozó nép érzelmeit, élményeit, gondolatait és törekvéseit, harcait és reményeit akarja kifejezni s nem úgynevezett „munkásverseket” ír. Mária Béla nem esett bele a fasiszta irodalompolitikusok veremébe, akik külön népi és külön urbános költészetet teremtettek meg, hogy aztán nemcsak az irodalom, hanem a társadalom síkján is szembeállithassák egymással a falusi és a városi dolgozókat, a parasztokat a munkásokkal, az értelmiséget pedig mind a kettővel. Mária Béla úgy ír verseket, mint aki tudja, hogy az a társadalom, amelyet költményeivel is fejleszteni és erősíteni akar, ha ma még nem is olyan igényes, mint ő, de holnap vagy holnapután feltétlenül olyan irodalmi műveltsége lesz, hogy méltányolni és értékelni fogja az ilyen sziklakeményiségű, férfias szeméremmel és tartózkodással ötvözött verseket is, mint az övé. Oszályharc és fasizmus elleni küzdelem, a természet szépségeinek a megragadása és kifejezése s a beteljesületlen szerelem megénekeltése nem külön program, Mária Béla részére. A szerelemtől nem érzi képekkel vall, nem szenvedélyes sóvárgással követeli, hanem bánattal, lemondással és szomorúsággal, mint aki felismerte a szerelem lényegét, a tragikumot, hogy az embert sohasem az szereteli, aki után vágyunkozik: elcsennek egymás mellett és sohasem találkoznak. Mária Béla költészete azonban mégsem lemondó. Optimizmusát, a szocializmus, nagy reményt és hatalmas lehetőségeket sugárzó

lávla, hitelesíti. Ez aalista optimizmus a jósége és erénye. Mária létszelének. (Munkádsza.)

Barát Endre

En is Amerikába jártam vagy

Barát Endre verseiben és novelláiban egyaránt a hétköznapi gondokkal küzdő iparosok és kiskereskedők életét választotta tárgyul a muliban. A fasizmus éve alatt elsősorban a zsidó kisemberek aggodásait fejezte ki. „En is Amerika jia vagyok!” című regénye korunk egyik legstültebb problémájával, az amerikai négerrel elnyomatásával foglalkozik. Barát Endre ismeri a regényírás titkát, tudja azt, hogy az olvasó a regénytől izgalmat, kalandokat, meglepetéseket, ki nem élt vágyainak beteljesülését kívánja: de tudja azt is, hogy mi a kötelessége ma egy progresszív írónak. Ezért írta meg egy ezt az új könyvét, hogy benne nemcsak, technikai szempontból hibátlanul megszerkesztett regényt látnak, hanem állásfoglalást is. Kertelés nélkül elítéli a legalavalóbb ösztönt: a fajgyűlöletet, amely az embereket aszerint értékeli, vagy veli meg, hogy fehér-e, vagy feketék. Lélektani szempontból meggyőzőek azok a részletek, ahol bemutatja azt a visszahatást, amit az üldözés idéz elő még a legműveltebb négernek lelkében is, akik elkeseredésükben a fajgyűlölettel akarják megoldani. Az író azonban azt hirdeti, s ezzel a véleményével mi is egyetértünk, hogy a feketebőrű dolgozók sorsán nem az fog javítani, ha a feketebőrű kapitalisták fehérbőrű munkásokat fognak egyszer kizsákmányolni, hanem ha a világ dolgozó fajra és nemzetiségre való tekintet nélkül összefognak egymással ellen. (Corvina kiadás.)

Körmendi Ferenc:

Igy kezdődött

Körmendi Ferenc „A boldog emberöltő” és a „Budapesti kaland” című regényeiben egy életérzést ragadott meg: a zsidó kispolgárság életérzését. „Igy kezdődött” című regénye szintén ennek az életérzésnek a regény és riport határára mozgó bántos kifejezése. A keret a Dohány-utcai templom ellen elkövetett bombamerénylet adja meg, a hős egy akaratbélküli zsidó fiatalember, aki tudat alatt már maga keresi a halált, annyira kiáztatott annak tartja jövő életét. Mint minden Körmendi könyv, ez is jó szórakoztató olvasmány, de éppen tárgyánál fogva valamilyen több is: értelmes dokumentum a válságba került zsidó kispolgárról. (Káldor kiadás.)

Ányai Dezsőné: Tűzes cipőben

Kosztolányi Dezsőné: „Tűzes cipőben” című könyve nemcsak abból a szempontból fontos, hogy irodalmi igénytel megírt feltétlenül hiteles dokumentuma a nyilas bandák kegyetlenkedéseinek, hanem igen érdekes azért is, mert őszintén rámutat arra a zsákutcára, amelybe a kitért zsidók kerültek, az író szerint 1944-ben, véleményem szerint, jóval előbb. Őszinte és becsületes írás Kosztolányi Dezsőné könyve! Ez pedig igen nagy szó, mert sajnálatlalt kellett tapasztalunk

ugy a muliban, mint a jelenben, hogy a zsidóságtól bármilyen okból eltávolodott irónk s különösképpen írónk, nagyon becsmerlő és gyalázkodó hangon írtak a zsidóságról. (Káldor kiadás.)

Eckhart Ferenc:

1848, a szabadság éve

Eckhart Ferenc egyetemi tanár a centennáriumi év alkalmából „1848 a szabadság éve” címmel karképet adott a „nagy esztendő” társadalmi, gazdasági, szellemi és politikai eseményeiről. (Káldor kiadás.)

GERVAI SÁNDOR

A Szovjet-Zsidó Antifasiszta Szövetség kiáltványa a világ zsidósághoz

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája keretében működő szovjet-zsidó kulturkapcsolatokat ápoló bizottsághoz, Moszkvából, a címében megnevezett szervezetől, az alábbi kiáltvány érkezett:

Kiáltvány

A szörnyűségecs rémtettek sorozata, melyek Görögországban a monarcho-fasiszta uralom részéről történnék, az egész világ haladószeleimű emberiségében mélységes felháborodást váltottak ki. Ez a rendszer az angol-amerikai imperialistáktól támogatva véres üldözésben részesíti azokat az embereket, akiknek egyellen „lőnnük”, hogy a második világ-háboruban elkeseredetten harcoltak a fasiszta rablók és azok lakjái ellen. A monarcho-fasiszta rémuralom ezreit irtotta ki a fasizmus ellen küzdő hős harcosoknak, valamint számtalan nőnek és kicsiny gyermeknek. A görög nép legjobb fia nyakára helyeződött a kés, akik közül sokan börtönök mélyén és koncentrációs táborokban sanylódnak.

A görögországi véres események kiáltóan bizonyítják, hogy a fasizmus napról-napra mind szeméremtelenebb lesz; mind merészebben felemeli fejét, fenyegetve az emberiség életét és békés munkáját.

A zsidó nép, mely a háboru alatt a náci gaztettek minden szörnyűségét végig szenvedte, mélyéges nyugtalansággal látja a fasiszta terror tombolását a kicsiny Görögországban.

A zsidó nép nagyon jól tudja, hogy ugyanaz az angol-amerikai reakció, amelyik most vad terrorra uszít a görög demokraták

ellen, vétkes a nemzetek közötti gyűlölködésben, vétkes abban a vérontásban is, mely most Palesztina városaiban és falvaiban folyik.

A görög demokraták lemeszárakása és az uszító provokáció Palesztinában ugyanazon reakciós politika láncszemei, azé a politikaé, mely bilinesbe veri a népek szabadságszeretét, függetlenségét és demokráciáját.

A szovjet-zsidó közösség nevében emeli fel hangját a Szovjet-Zsidó Antifasiszta Szövetség, hogy tiltakozzék a monarcho-fasiszta gyilkosságok ellen. Feltételük tiltakozó szavunkkal a tömegverenzések ellen és az a kívánságunk, hogy a görög antifasiszták felszabaduljanak.

Meggyőződésünk, hogy a szovjet-zsidó közösség e kiáltványa az egész világ haladószeleimű zsidó szervezetei részéről kellő megértésre talál. Hívjuk őket, hogy tiltakozó szavukkal csatlakozzanak a haladószeleimű emberiség egységes küzdelméhez.

**A SZOVJET-ZSIDÓ
ANTIFASISZTA SZÖVETSÉG
VEZETŐSÉGE.**

★

A kiáltványban foglaltakhoz természetesen csatlakozik a magyar zsidóság is, abban a reményben, hogy példáját minden haladó szellemű zsidó követi.

**Mielőtt haját festeti vagy
daueroltatja mutassa meg
RENCZES** hajfestőmesternek VI., Csengery-utca 84.
Hajmunkák. Pedikőr. Nyílódaur

Hirek Jiszraelről, a Zsidó Államról

Anglia politikai és katonai veresége a Biztonsági Tanácsban és Palesztinában

Bevin és az Arab Liga együttműködése az UNO-ban

Mint ismeretes, május 26-án, szerdán délután az arab államok képviselői írásban és szóban jelentették a Biztonsági Tanácsnak, hogy a meghosszabbított fegyverszüneti felszólítást is elutasítják az arab államok, indokolásul felhozták, hogy a fegyverszünet kedvező helyzetet jelentene a zsidók számára. Csak olyan fegyvernagyvást fogadhatnak el, amely a zsidók további megerősödését lehetővé tenné teszi. Gromiko a Szovjetunió képviselője azonnal határozati javaslatot nyújtott be; szövege: *"A Biztonsági Tanács a küzdő feleket a harc 36 órára belüli történő beszüntetésére, amennyiben erre az arabok nem lennének hajlandók, úgy a nemzetközi béke veszélyeztetettségére való tekintettel léptesse az UNO döntést a politikai, gazdasági és katonai szankciókat. Cadogan, Anglia képviselője azonban meglepetésszerű javaslatot terjesztett a Biztonsági Tanács elé. A javaslat lényege, a fegyverszüneti felhívást visszautasító arabok kívánságának teljesítése. Cadogan kívánsága az lett volna, hogy az UNO négyhetes fegyverszünetre hívja fel a küzdő feleket és ezalatt a négy hét alatt sem fegyvert, sem katonai szolgálatra alkalmas férfi vagy nő nem érkezhetik Palesztina területére. Az angol-arab üggyelvezők ezt a lépést megnyitkozást — miközben állandóan érkeztek a jelentések Jeruzsálem ostromáról és a szent helyek pusztulásáról, illetőleg veszélyeztetettségéről — a Biztonsági Tanács megbotránkozásával fogadta.*

Gromiko ingerült hangon többek között a következőket jelentette ki: *"Az angol javaslat hazug és álszent. Bizonyos delegátusok sokat szavalnak itt a szent helyek védelméről, de semmit sem tesznek a valóságban. Ugyáltszik arra várnak, hogy a világ ateistái mentsek meg a szent helyeket. Az angol javaslat célja, hogy az UNO-t nyírje meg saját elképzelései számára, amelyekkel az áldozatot akarja megbüntetni és a támadót támogatni." Az angol javaslat igazi hátterére fényt vet Moshe Shertoknak, Jiszrael külügyminiszterének az a bejelentése, hogy a javaslat megtétele előtt Anglia 8 hónapra előre leszállította Transzjordániának a szerződésben vállalt hadfelszerelési anyagokat.*

Tekintettel arra, hogy a jeruzsálemi fegyverszüneti bizottság a Biztonsági Tanács elnökehez, a francia Parodi-hoz S.O.S.

sürgőnyt küldött a jeruzsálemi Óváros keresztény szenthelyeinek védelmével kapcsolatban, a francia delegátus harmadik javaslatot tett a Palesztina problémával kapcsolatban: a Biz-

tonsági Tanács Jeruzsálemre vonatkozóan szövege: *"A fegyverszünetre a küzdő feleket; az a felszólítást megtagadva szemben alkalmazták az UNO szankcióit.*

A Biztonsági Tanács leszavazza az angol javaslat Jiszrael elleni intézkedéseit

LAKE SUCCES, május 29. éjjel 21.22. Rádióink ismét az UNO ülésérmébe van bekapcsolva, izgalommal figyeljük a napok óta eredménytelenül tárgyaló Biztonsági Tanácsnak végre a szavazásig eljutott ülését. A Jiszrael ügyek iránt sok ember megértést tanúsító francia Parodi először a szovjet javaslatot teszi fel szavazásra. Gromiko kemény, de egyenes és határozott, egyedül igazságos javaslatát a Biztonsági Tanács 6:5 arányban szavazza le. A Szovjetunió mellett szavaztak többek között: Ukrajna, USA és Franciaország képviselői. A szavazásnak ez az aránya már elő-

re jelezte, hogy a Biztonsági Tanács nem hajlandó a zsidóságot teljesen elárulni és csak az arab támadókat védelmezni. Angol javaslatot elfogadni. Továbbiakban az elnök az angol javaslatot becsatlotta szavazat alá. A szavazás szakaszonként sokszor mondatonként történik. A javaslat megszavazott első mondata: *"A Biztonsági Tanács megvizsgálva a palesztinai helyzetet a béke megőrzése és biztosítása céljából, szükségesnek találja, hogy az érintett felekhez újabb felhívással forduljon." A második elfogadott mondat: "Ennek következtében felhívással fordul az érdekelt*

kormányokhoz és szervezetekhez, hogy Palesztinában külsőnek négyhetes fegyverszünetet."

Ezután került volna szavazásra az angol javaslatnak az a szakasza, amellyel a fegyverszünet tartamára meg akarta volna tiltani katonakori embereik érkezését az országba, mászóval meg akarta volna szüntetni az uljot. A szavazás előtt Ausztin a következő enyhítő változtatást javasolta: *"A fegyverszállítási és emberszállítási tilalom ne csak Palesztinára vonatkozzék, hanem névszerűen felsorolással minden arab államra, tehát Irakra, Libanonra, Szíriára, Szaudi Arabiára, Egyiptomra, Transzjordániára és Jemenre is. A francia megmozdított, Parodi felszólalásában megállapította, hogy a javaslat még ebben a formájában is elsősorban csak Jiszraelt, a zsidókat sújtja, hiszen bevándorlásra nagyobb mértékben csak ennél az államnál lehet számítani. Tekintettel arra, hogy az UNO csak az igazságot keresi és egyik fél számára sem akar részrehajlást mutatni, javasolja, hogy csak fegyveres erők és hadianyagok érkezését tiltsa el a Biztonsági Tanács a négy hét tartamára, s amennyiben katonakori bevándorlók érkeznének, úgy ezekre vonatkozóan csak arra köteleztesse őket az érdekeltek, hogy ezeket a négy hét alatt nem mozgósítsák és nem adnak számukra katonai kiképzést. E tekintetben az ellenőrzést az UNO közzétette, Bernadotte, a svéd vöröskereszt elnöke gyakorolja.*

A francia helyesbítő javaslatot nagy vita követte. A Jewish Agency képviselője megérti a francia segítőkészséget a javaslatban, de rámutat arra, hogy gondolni sem lehet lágeréből érkező zsidóknak akár egy, percre is újabb tábori elhelyezésére a szabad Zsidó Államban. Az arabok tiltakoznak az ellen, hogy a zsidók bevándorlási lehetőségét kapjanak, mert — amint Egyiptom képviselője jelezte — éppen az ellen küzdenek az arabok, hogy a palesztinai zsidó kisebbség száma növekedjék. Több felszólalás után végülis 7:4 arányban a következő szakaszt fogadták el: *"A Biztonsági Tanács felhívja az ideiglenes zsidó kormányt, valamint Egyiptom, Szaudi Arabia, Irak, Libanon, Szíria, Transzjordania és Jemen kormányát, hogy a fegyverszünet 4 heti tartama alatt sem fegyverszállítványokat, sem fegyveres erőket ne engedjen be ország területére és ne engedjen ki onnan. Amennyiben katonai korban levő emberek érkeznének, úgy azokat a fegyverszünet ideje alatt ne mozgósítsák, illetőleg ne adjanak nekik katonai kiképzést."*

Az ezután következő javaslat szakaszokat arányilag gyors egymásutánban szavazták meg. Tudomásulvéve mindig azt az amerikai helyesbítést, hogy a

A magyarországi zsidósághoz!

A zsidóság a Cionista Világszervezet feunállása óta a Sekelen keresztül fejezte ki az önálló Zsidó Állam megteremtésére irányuló törhetetlen akaratát.

Ebben az évben — soha történelmibb órákban — újból

összeül a Cionista Világkongresszus

A magyarországi zsidóságnak a sekel-akció hatalmas eredményeivel bizonyítani kell, hogy egységesen áll Izrael állama és a harcoló Jisuv mögött, amely fegyverrel a kezében vívja szabadságharcát az imperializmus és feudális fegyverhordozói ellen.

A Cionista Világszervezet Végrehajtóbizottsága felhívással fordul minden zsidóhoz:

Váltsátok meg a sekelt!

Sorakozzatok testvéreitek mögé, akik küzdelemben állnak az ország minden részében Dan-tól Beer Sevá-ig.

Országos Sekel Bizottság

A Sekel-akció június 6-án kezdődik.

felhívás nemcsak Palesztinára vonatkozik, hanem az összes arab államokra. A további javaslatokban a küzdő feleket a szent helyek és általában Jeruzsálem védelmére hívják fel, valamint arra, hogy a fegyverszüneti feltételek betartásának ellenőrzésére működjenek együtt az UNO közvetítőjével, valamint a fegyverszüneti bizottsággal. Az utolsó szakasz ismét

futatos: „az érdekelt felek június 1-én éjjel 12 óráig kötelesek választ adni a felhívásra, amennyiben valamelyik fél elutasítaná a fegyverszünetet, úgy az UNO Biztonsági Tanácsa ismét összeül megvitatására, miképpen alkalmazza a béke új veszélyeztetőjével szemben az alapokmány 7. fejezetében megfogalmazott büntető rendelkezéseket.”

A Biztonsági Tanács határozatának jelentősége és a várható fejlemények

A Biztonsági Tanács ugyan nem követte az egyedül természetes és korábbi elhatározásaitól logikusan következő utat: Nem állapította meg az arab állam bűnösségét. Határozata zsidó szempontból igen lényeges, mert voltaképpen elismerte hivatalosan a Zsidó Állam jogát arra, hogy a bevándorlók előtt megnyissa az ország határait. Az arab államok képviselői helyesen ismerték fel, hogy ez a döntés tulajdonképpen burkolt UNO-elismerése a Zsidó Államnak. Igaz ugyan, hogy a Zsidó Államot súlyosan érintő rendelkezés a fegyverszüneti tárgyalás, az amerikai módosítás következtében azonban ez a fegyverszüneti tárgyalás most Anglián is köti és így az arab államok sem kaphatnak fegyvert. A javaslat értékeit természetesen csökkentette az a közismert tény, hogy az angolok eddig már reugleg hadfelszerelési anyagot küldtek az arab államoknak. A legutolsó jelentések szerint az arabok Ammanban, az ideiglenes zsidó kormány Tel-Avivban már tárgyalja is az UNO-nak adandó választ. A Biztonsági Tanács hangulatára való tekintettel valószínűnek látszik, hogy az arabok nem fogják teljesen visszautasítani az új felszólítást. A kérdés természetesen az, mi történik a négyhetes fegyver-

szünet alatt, illetőleg utána. A zsidó kormány többször hangsúlyozta azt a feltevést, hogy a Közelkeleten békét akar. A Zsidó Állam békét akar élni a szomszéd arab államokkal és ennek csupán egyetlen feltételét szabja, létének elismerését. Amennyiben a Bernadotte-nak, az UNO közvetítőjének, ezt az elismerést sikerül megszereznie az arab államoknál, úgy a többi megoldatlan kérdés: határok, gazdasági együttműködés, stb., már részletmunkát jelent. A Biztonsági Tanácsban az arab képviselők már nem beszéltek olyan fölényesen, mint korábban. Érezték, hogy a Szovjetunió és a jelenleg lapasztalható USA támogatás nagy támogatás a Zsidó Államnak és végeredményben a Zsidó Állam lényeges létét már nem vonhatják kétségbe. Ha az angol kormány nem akarja állandósítani a háborút a Közelkeleten, úgy megvan a remény arra, hogy a négyhetes fegyverszünet nem újabb háború, hanem végre a végleges béke válik fel. A Zsidó Államnak létének elismerésén kívül egyetlen más feltétele sincs a békekötéssel kapcsolatosan. A helyzet kulcsa az angol kormány kezében van, mintahogy eddig is, úgy a jövő alakulásaért is, amennyiben folytatódna a háború, őfelsége kormánya a felelős.

Bevin Tel-Aviv elfoglalására adott parancsot, de Abdullah Jeruzsálem királya szeretne lenni

A Sunday Times egyik jelentéséből kiderül, hogy Bevin és Abdullah között súlyos nézeteltérések támadtak a Zsidó Állam kiküldetését követő első hét hadműveleti céljait illetően. Tekintettel arra, hogy az arab országok gyalogsági hadereje állásában nem nagy értékű, Bevin kizárólagosan az Arab Légiorra, Abdullah kitűnően felszerelt angol irányítás alatt álló hadseregére támaszkodott palesztinai céljainak megvalósításában. Utasítást küldött Ammanba, hogy az Arab Légiónak — amelynek jelentékeny részét amugy sem voltak ki Palesztinából az angolok távozása után — hirtelen támadással a gépesített erők segítségével vágja át magát a zsidó védővonalon és rajtaütésszerűen foglalja el Tel-Avivot és foglalja vissza Jaffát. Ezzel a Zsidó Állam lakosságának mintegy harmadrészét fog-

ták volna el és a Zsidó Államot irányítás nélkül álló szétszórott települések laza közösségévé gyöngyözték volna. Bevin ekkor állott volna elő közvetítő ajánlkozásával (az Új Élet korábbi hírmagyarázataiban utaltunk erre többször) és rákényszerítette volna a Zsidó Államra az angol kormánynak régi Morrison-féle tervét. De más Bevin terve és más Abdullah vágya. A telavivi támadás helyett Abdullah Jeruzsálem ellen küldte csapatait, egyrészt attól félve, hogy az egyiptomi hadsereg megelőzi őt Jeruzsálemben, másrészt magát Jeruzsálemi királynak kikiáltva nagyobb tekintéllyel lép fel az arab liga többi államaival szemben. Így került sor a Jeruzsálemi Óváros ostromára, mely egyrészt hosszú ideig főtűzoltította a transzjordániai hadsereget, igen nagy veszteséget okozott emberben és

hadianyagban az Arab Légiónak, másrészt lehetőséget adott a Zsidó Állam katonai megerősödésére, amellyel kapcsolatban

A jeruzsálemi harcok

Miután az Arab Légiónak sikerült a Jeruzsálemi Óvárosba kétoldaltól belőrnie, az Óváros zsidónegyedeinek védői tarthatatlan helyzetbe kerültek. Az Óváros viszonya Jeruzsálem egészéhez kb. annyi, mint a Belvárosnak egész Budapesthez. Ezen a területen belül, a zsidó negyed mintegy nyolcad részét foglalja el a fallal körülvett területnek, 11 nappal csata után ezt a részt foglalták el az arabok, miután felrobbantották és megsemmisítették a terület északi részeit. Szombaton a helyzet már tarthatatlanná vált és a kis védő sereg megadta magát. Az Óvárosért folytatott harc kiterjedhetlen fejezte a zsidó történelemnek. A megadás pillanatában 360 zsidó harcos esett hadifogságba: a nőket és a gyermekeket a Vöröskereszt segítségével az arabok zsidó területre juttatták. Az Óváros továbbra is zsidó kezén van, bár a legutolsó jelentések szerint magaslati állásukból az arabok heves ágyútűz alá vonták a zsidó negyedeiket. A Jeruzsálemi csata valójában nem magában a városban folyik, hanem a feljé vezető országúton. A Tel-Aviv Jeruzsálemi ut mentén van Lairon, a korábbi angol internálótábor és

az elmúlt hét legfontosabb híre három nehéztüzérségi fegyverrel felszerelt hajó futott be a Zsidó Állam kikötőjébe.

fal. A Hagana és arab jelentések szerint is itt már 6 napja folyik a küzdelem: mindkét oldalon több ezer embert vettek hárba. A Hagana jelentése szerint zsidó páncélos erőknél sikerült bekeríteni jelentős arab egységeket és ezzel döntő módon befolyásolni a csata végső kimenetelét. Az utóbbi napokban különösen megélték a Hagana légi tevékenysége. A Zsidó Állam területén kívül arab harc állásokat és csapatösszevontási helyeket bombáztak. A Hagana megszállta nyugati Galileát, bár ez a terület az UNO döntés alapján nem tartozik majd a Zsidó Államhoz. Keleti Galileában Gacee környékén több arab falat elfoglaltak a zsidó haderők.

Kol-Jisrael, a telavivi zsidó adó (44.1 hullámhossz) ma már nemcsak héberül közvetíti híreit, hanemizben angol hírszolgálat is ad. A Zsidó Állam elismerését mutatja az a tény is, hogy az UNO rádiója naponta héber nyelven is közli az UNO-val kapcsolatos híreket.

Tel-Avivból közlik, hogy a Zsidó Állam polgárának hivatalos nemzetiségi megjelölése: *jisraeli, magyarul izraeli.* (U. m. egyiptomi, kanadai, amerikai stb.)

Megkötötték a fegyverszünetet Palesztinában

Kedd éjjel óta szünetelnek a harcok

Szerda hajnalban jelentik Lake Succesből:

Az ideiglenes zsidó kormány képviselője, valamint az Arab Liga megbízottja bejelentette a Biztonsági Tanács elnökének, hogy elfogadják a négyhetes fegyverszünettel kapcsolatos felhívást. Ennek megfelelően utasítást adtak a csapatoknak a tüzési beszüntetésre. A B. B. C. ezzel kapcsolatos jelentése közölte, hogy a fegyverszünet jelentőségét, amikor azt állítja, hogy a zsidók csak a bevándorlás fenntartásával fogadták el az UNO felhívását. Közvetlen — bár a B. B. C. ezt mindig igyekezett elhomályosítani, — hogy a Biztonsági Tanács határozata lehetőségét adott katonakori bevándorlók további befogadására. Az arab államok képviselői ez ellen első pillanattól kezdve tiltakoztak. Izrael fegyverszüneti feltételei között szerepel még — az angol rádió szerint Jeruzsálem elválasztásának és a polgári forgalom megindításának követelése is. A fegyverszünet létrehozásában nagy szerepe volt Bernadotte-nak, az UNO palesztinai közvetítőjeként.

A fegyverszünet megkötése előtt Ben Gurion rádión buz-

dító beszédet mondott Jeruzsálem zsidó lakosságához, jelezve, hogy nagy felszabadító sereg van után.

Golda Meyerson Amerikában bejelentette, hogy ebben az évben havonta 15.000 adójától fogad be Izrael. Így az éle végéig körülbelül 12.000 új ole talál otthon a Zsidó Államban.

A fegyverszünet előtt az arabok szerettek volna kedvezőbb állásokat biztosítani maguknak, különösen Tel-Aviv közelében. Ezirányú kísérleteik azonban eredménytelenek maradtak, mert a Hagana mindenütt elmentámadásba ment át. Különösen megerősödött az utolsó napokban a zsidó légi tevékenység minden frontszakaszban. Zsidó repülők bombázták Amman, Transzjordánia fővárosát.

Kol-Jisrael név szerinti megjelölte azt a két angol tisztet, aki Jeruzsálem ostromát irányította.

Moszkvától híradás arról számol be, hogy a libanoni hadsereg nyolcvan százalékig nemetekből áll. Az egyiptomi hadseregbe besorozták a régi Rom-mel-hadsereg német hadifoglyait.

(GULART)

Levelesládámból

— Egy férfinak, aki ismét haza szeretne menni —

Írta: SZILÁGYI GEZA

NE CSODÁLKOZZÉK azon, kedves uram, hogy hozzám intézett levelére nem magánlevélben válaszolok, ahogy Ön kérte, hanem nyomtatásban. Elméskedve mondhatnám, rövid magánlevelet nem érek rá írni, hosszú cikket igen. De inkább arra a fontosabb és döntőbb okra hivatkozom, hogy az *Uj Élet* olvasóinak köréből hozzám alig érkezik olyan levél, amely, mihelyt a magánjellegű egyéni kérésöveket lehántom róla, legvelejében ne volna minden-
képpen közérdekű. Amióta lapunk közönsége megtisztelt is, megörvendeztet is, olykor szív-
fájdítóan megdöbben is cikk-
témák fölvetésével, mindenfajta ösztönzéssel, írásaimhoz kapcsolódó helyesítő vagy ellentmondó hozzászólásokkal, még alig hozott a posta olvasóimtól levelet, amelyre vállalt vonva, a panasz kiészínve, mondhatná az ember: „Hát aztán? Van ehhez másnak is köze, mint csak annak, aki nem sajnálja időt és fáradságot bajának levélbe foglalására?” De ilyesmit mondanom és kérdeznem sosem visz rá a lélek, meg a legexcentrikusabb kúriózumok, a legzártabb körű magánügy közlivel szemben sem, akiknek ügyéből ugynevezett általános tanulság nem vonható le. Foglalkoznom, sőt törődnöm kell mindenki-vel, aki felvilágosításért, véleményért, tanácsért, utbaigazításért hozzám fordult, énhozzam, aki szinte büntudatos önbírálatának siralmas eredményeképpen nagyon jól ismeri tulajdon gyarlóságát és egyetlen gőgös pillanatra sem állítja magát azzal, hogy úgy tudna segíteni embertársain, — akárcsak szavakkal, mert hiszen jól megválasztott szavak sokszor tettel érnek föl — ahogyan, ha személyiségénél fogva nem is mindig, de szenvedése jogcímén minden lelki inséges mindig megérdemli.

★

NEHÁNY HÉTTEL EZELŐTT egy olvasónom — zárkózott természetű lehet, különösebb ok nélkül nevének csak kezdőbetűivel írta alá levelét — azzal a jóformán kivétel nem tűrő általános és, mindjárt ellene velem, túlzottan általánosító váddal illette elsősorban a zsidókat, hogy „oly furcsák a férfiak.” Furcsaságuk pedig — akkoriban cikket kerítettem ez egyoldalú vád köré — abban nyilvánul meg, hogy „anyagiasak.” Jókai Már egyik regényét olyan valakiről írta és keresztelte el, „aki a szívét a homlokán hordja.” Olvasónom bátran mondhatta volna arról a hét-
— hételenül meglevő férfitipusról,

amelyet „furesának” látozt és itél, hogy képviselői voltaképpen pénzes erszényükben vagy tárcájukban hordják szívüket, oly értéknek tartják, mint a készpénzt, nem szívbéli, hanem anyagi ellenértéket kívánnak érte és pénztárcájukat ugynevezett szívbéli volutájukat csak financiális biztosítékok láttára hajlandók kiszedni és forgalomba hozni. Cikkekben, amelyre ennek az olvasónak levele ösztönzött, igazat is adtam neki, meg nem is. El kellett ismernem, hogy „furesa” férfiak akadnak ugyan, talán többen is, mint gondolná, csak hogy, erről az olvasónom nem beszélt, olyan zsidó férfiak is, sokadmagukkal, járnak közöttünk, akik nem mondhatók mammón-imádó anyagiaságban bűnösöknek. Kénytelen voltam, ha elfogulatlan tárgyilagosságom ellen nem akartam vétenni, minden indulatosság nélkül azt is megállapítani, hogy bizony a nők között is akadnak az anyagiaság e „furesaságának” képviselői, lévén ők is csak emberek. Hogy azután a férfiak között vagy a nők körében inkább találhatók-e „anyagiasak”, vagy pedig antiszemita „fajjellemzők” vélik, a zsidók között többen, mint a nem-zsidók táborában, arról nincs megbízható statisztika, de még a valóságához közeljáró hozzávetőleges becslés sem, legfőkébb vakmerőnek mondható kinyilatkoztatás-féle, amellyel vitatkozni főleges, mert egészen hiábavaló.

★

AZ A ZSIDÓ FERFI, akinek most magánlevél helyett cikkben válaszolok, a maga számára eldöntöttnek látja a kérdést. Egyéni tapasztalatai alapján, amelyeknek sem megtörténtükben, sem a lélekben olykor vérző nyomot hagyó intenzitásokban nem kételkedem, a nőkben, ugyáltszik csak öbennük, látja a hibát. Aki nővel szembekerült, anyagiak iránti érdeklődés csapott feléje legelőször. Miniatűr-képfest magáról levélben. Nem hiszem, hogy szépítően túloz. Ötvennyolc éves özvegy férfi, akinek — milyen szív-
fájdító ez a néhány tárgyilagos szó — „negyvenhat éves szép feleségét a német brigantik a deportációban meggyilkolták.” Komoly, szorgalmas, munkahírő, állami nyugdíjas, jussa van utazási, túzó- és egyéb kedvezményre, társbérleti lakás

tulajdonosa, fölszerelt konyhá-
val. Ötvennyolc éves ember, ha testben, lélekben egészséges, még nem zárta le érzelmi életét. Bármilyen boldog volt is gyilkosoktól kegyellenül felbeszakitott házassága, aminthogy nyilvánvalóan az volt, a mártirfeleség iránti nem pusztán kötelességszerű, hanem szívből szívesen tanúsított kegyelet ellen nem vét az a mindinkább erősödő vágya, hogy második házasságában folytassa azt a boldog életet, amelyet az első házasság jelentett neki. (A házasság-ludomány elméletirőli szerint kitűnő férfiek, ha özvegy-ségre jutottak, sokkal inkább hajlanak új házasságra, mint az ugynevezett rossz férfiek, akik öszimlén örülnék annak a formalis is visszatért szabadságnak, amellyel ténylegesen már házasságuk alatt is kényükrekedvükre éltek.) Az én emberem nem tiltolja, hogy már keresett és most is keres második feleséget. Eddig nem járt jól a pártkulatás során. Nagyon rokonszenves tulajdonsága, hogy nem álszent, tehát megnyerő őszinteséggel bevallja: a nők mindjárt kiadják az útját, ha meghallják, hogy nyugdíjas, mert első kérdésük az, mennyi az a nyugdíj. Kétségtelennek tartom, hogy levélíróim olyan felelválasztást adott az érdeklődő nőknek, mely az utolsó fil-
lérig megfelel a valóságnak. Erre a nők többnyire meghök-
kennek, nyilvánvalóan azért, mert keveslik ezt a summát, amely ha nem valami nagy is, mégis ugynevezett biztos pénz, amelyből szerény ember talán másodmagával is megélni vala-
hogyan.

Jövedőbelijétől emberem nem vár vagyont, vagy, szerény-
nyelben fogalmazva, valamelyes hozományt, mint sokan várnak feleségkereső sorstársai közül. Még azt sem kívánja, hogy felesége résztvegyen a kenyérkeresetben, hozzájáruljon a háztartás anyagi megápolozott-
ságához. Amit azonban vár, ha akarom, szerény kívánság, mert semmiféle anyagi vonatkozása nincsen, de ha akarom, nem szerénytelen, de igényes kívánság, mert erkölcsi jellegű, az erkölcsi igények pedig nehezebben elégíthetők ki, mint az anyagiak. De hadd beszéljen maga a levélíró, aki büszkén „önérzetes zsidónak” jellemzi és vallja magát: „Igényem: lehet fiatal vagy idős, hajadon vagy özvegy, le-

hetőleg lakással rendelkező (ugylátszik, őrá is nebezedik a „társbérleti” jáрма), aki még hisz Istenben, akiben még lüktet egy szerető zsidó szív. Csak az az óhajom, hogy vallásos és zelmű legyen, péntek este gyertyát gyújtsa, ünnepnapra várásolja a szombatot, velem együtt menjen templomba, legyen meghitt otthona.”

★

SZERÉNYTELEN KIVÁNSÁG EZ? A sokat emlegetett józamez úgy itélkeznek, hogy nyom is szerény kívánság. Levélíróim tapasztalata azonban, amelynek eredményét néhány telefonos pulatolóddással próbáltam részben kiegészíteni, részben ellenőrizni, mást mond: ez a minden tekintetben tiszteltet érdemlő férfi, ugylátszik, tulsokat kívánt eddigi házassági pár-jelöltjeitől, amikor nem hozományra nézett, nem jövedelmére foglalkozásba helyezést várt a nőől, hanem ősrégi zsidó rituális formákban jelenkező vallásosságát. Oly nőről álmodik, akivel együtt üjlhatja meg Isten-élményét, aki ösztözik vele ebben az élményben. Nem talált mostanáig ily nőt, sőt álszemérmel félre-
léve, bevallja, ki is kacagták, amikor, talán nem egészen ügyesen, mindjárt az első találkozás-
kor feltárta a vele szembekerült feleségjelölt előtt női ideáljának, a vallásos asszonynak lé-
ken színezett áomképét. Negatív reakciókkal találkozott, sőt olykor guny tárgyává is lették. „Az egyik nő kineveletti, írja, hogy én mily maradt vagyok, mert én még hiszek Istenben.” Őszintén örülök, hogy levélíróim még e kiábrándító élmények után sem jelenti ki, hogy a zsi-
dó nők szemében általánosság-
ban guny tárgya a vallásos zsidó férfi. Ez az állítás ugyanis a zsidó nők megrághalmazása volna, ez pedig nagyon áll a minden lelki pofoncsapás után tisztá lelkiületének, nemes szándékának, finom gondolkodásu-
nak megmaradt olavómtól. Azt hiszem, nem gyújtom föl benne áltató reménység szalmatüzet, ha abban bízom, hogy a nem kisszámú zsidó nőknek ama vonzó sorában, akik nem neve-
tik ki, hanem megbecsülik a val-
láshoz ragaszkodó zsidó férfit, előbb-utóbb ráakad majd a sorstól neki szánt pártjára.

Levelének végén meghatóan lágy szavakba ömlik sóvárgása: „Szeretnék még boldog lenni, igen várom arra, hogy ismét vázjon engem egy szerető szív, hogy ismét azt mondhasam: haza megyek!” Remélem és szívből kívánom, hogy ez az eddig ismeretlen olvasóm, aki egyetlen levélben bizalmas ismerőssémmé vált, nem sokára megint úgy gondolhasson most még asszonytalanul árva otthonára: haza megyek!

BALATON-SZARSZON orth. kóser
WINKLER PENSIO Sevusz-weekendre
már előjegyezhető
BUDAPEST, VII., KLAUZAL-UTCA 26-28

Székely Emil 6szerezős
26
Bütykölés, édeset, aranyat, ezüstöt,
arát, vasm, csészét és más.

Dr. Schweitzer József pécsi főrabbi beiktatása

Fényes ünnepség keretében iktatták be dr. Schweitzer Józsefet május hó 23-án, délután 5 órakor megtartott ünnepi istentisztelet keretében a pécsi hitközség főrabbi székébe. A virágdíszbe öltözött templom hajóit és karzatait zsufolásig megtöltötte a maradék pécsi zsidósággal együtt ünneplő érdeklődő közönség. Az iktatási szertartáson megjelentek: a vármegyei küldöttsége, dr. Gyelway János főispán és neje, valamint Keszérü János alispán vezetésével. Pécs városának küldöttségét, Lukker alpolgármester és Misángyi kultúránácsnok vezette. Az egyetemet nagyszámú professzori kar élén: dr. Csekegy jogi és dr. Lajos orvoskari dékánok képviselték, az egyházak részéről Nyáry Pál református esperes, Geger Zoltán evangélikus lelkész és Nicsu görögkeleti esperes jelent meg. A demokratikus honvédséget Kozma István altábornagy hadiestparancsnok vezetésével megjelent tisztiküldöttség, a rendőrséget Pogány Dezső alezredessel élén megjelent küldöttség képviselte. Az Országos Iroda és a Pesti Izr. Hitközség nevében Domonkos Miksa ügyvezető jelent meg. Képviseltették magukat a demokratikus pártok, szakszervezetek, a közsegkerület és környékbeli hitközségek, valamint számos társadalmi egyesület. Ugyancsak ott láttuk a pécsi főrabbi és törvényszék, tankerületi főigazgatóság és iskolák vezetőit is.

Pontban 5 órakor az orgona hangjai mellett főrákkal körkörös vonultak a hitközség idősebb tagjai az előjáróság kíséretében a templom főkapujához. Az ott felállított menyegzőt alatt fogadták a templomba érkező rabbikart, az élen haladó dr. Schweitzer Józseffel. Pollák Ignác alelnök üdvözlő szavai után, két fehér ruhába öltözött kislány a templom kulcsait és virágot nyújtottak át a főrabbiának. Ezután a kórus kórusa mellett vonult be a papnag, a templomba a főrabbi, dr. Kálmán Ödön kőbányai főrabbi, dr. Scheiber Sándor rabbiképzőintézet professzor, dr. Róth Ernő rabbiképzőintézet professzor, dr. Weiss Sámuel pesti rabbi, dr. Kiss Henrik újvidéki, dr. Krausz Henrik kaposvári és dr. Murányi Miklós újpésti főrabbi.

Lőránd Márton főkantor Máté Tauvu éneke után lépett a szószékre dr. Kálmán Ödön főrabbi, aki hatalmas beszédében felöltötte meg a ma rabbijának útját és feladat-körét. Beszéde végén megható szavakkal áldotta meg tanítványait és kérte Isten kegyelmét reá és hitközségére.

Ezután tartotta meg dr. Schweitzer József főrabbi székfoglaló beszédét.

Hívok mindenkit — mondotta többek között —, akiben él a zsidó nép szeretele színáji hitigazságokat vállaló készség az ember sorsát felemelni akaró jószándék, együttes munkára. Cion elkötelező parancsa és az áldozatok millióinak emléke szabja meg a zsidó nép útját és egyben a pap feladat-körét. Ennek a nemzedéknek feladata a továbbélés létesítésének kikovácsolása a zsidó nép életében. Megrendült szavakkal áldozott elődei és nagyjai emlékeztetének. Kerüljétek és gyűlöljétek a rosszat, kövessétek és szeressétek a jót — fejezte be nagyhatású beszédét dr. Schweitzer József.

A pécsi templom orgona mestereinek Sebestyén Ferencnek felemelő Halleluja szerzeményét énekelte Lőránd Márton főkantor és az énekkar Péter igazgató vezetésével, majd dr. Scheiber Sándor professzor tartotta meg ünnepi beszédét. „Az ifjokor álmai teljesedtek be — mondotta — a fiatal pap életében e mai nappal, de megismétlődött a Nagyatya álma is, a hét esztendője elmúlt ajak újra megelevenedik, a hét esztendője pihenő iróttól ismét munkára lendül. Teljesedjék be az az álom is, amit hívei színek lelkiükben papjukról. Legyen hűség és pártolra a községének, szorgalmas munkása Izrael kultúrájának, küzdője a boldog zsidó jövőnek.

A megható ünnepség után a templomból az ünnepi közgyűlés színhelyére, a feldíszített udvarba vonult a közönség, ahol Pollák Ignác alelnök megüdvöztetése után dr. Junger Mihály alelnök, lb. városi főügyész méltatta a nap jelentőségét. A Pécsi Chevra nevében zoltár szavakkal köszöntötte a főrabbiát Gottesmann Lajos elnök, a nőgyűlést üdvözléti dr. Deutsch Zsigmond alelnökasszony tolmácsolta. A rabbiképzőintézet és az Orsz. Rabbiképzőintézet nevében dr. Róth Ernő professzor adott mélyreható, tanításokat az új főrabbiának. Az Országos Iroda és a Pesti Izraelita Hitközség képviselőjében Domonkos Miksa ügyvezető nagyvonalú beszédében méltatta a nap jelentőségét és a főrabbi szereteleket üdvözlő egyéniséget tolmácsolta meghívói jókívánságait. A X. közsegkerület üdvözléti dr. Szántó László főorvos elnök megkapó szavakkal tolmácsolta.

Dr. Kiss Henrik újvidéki főrabbi a jugoszláv rabbiképzőintézet nevében köszöntötte az ünneplő gyűlést, dr. Weiss Sámuel rabbi néhai dr. Hoffer Ármán egykori temploma, a Csáky-utcai körzet jókívánságait hozta. Nyáry Pál ref. esperes Zecharja proféta szavaival, Geger Zoltán evangélikus lelkész Jósua könyvéből vett idézetekkel üdvözlötte a főrabbiát.

A görögkeleti egyház nevében Nicsu esperes szólalt fel. Pécs város dolgozó társadalmának köszöntését tolmácsolta Lukker alpolgármester, a megye népeét Keszérü János alispán. A demokratikus honvédség jókívánságait Kozma István hadiestparancsnok altábornagy fejezte ki. A Szakszervezet és a Magyar Dolgozók Pártja nevében Geller Bruno, a Kisgazdapárt nevében dr. Kázar Andor, a Parasztpárt részéről dr. Hettyey Ottó beszélt. A pécsi iskolák nevében Szécsény Béla igazgató, a kaposvári hitközség és a IX. közsegkerület képviselőjében Antl Ödön tartottak szónoklatot. Dr. Krausz Henrik főrabbi a vidéki rabbik szerencsekívánatainak adott kifejezést, dr. Schweitzer József baráti küre és volt iskolatársai üdvözléti dr. Murányi Miklós újpésti főrabbi hozta. Eisner János a bonyhádi, Orbán Vilmos a mohácsi, dr. Fuchs Ferenc a bari hitközségek nevében köszöntötte a főrabbiát. A pécsi zsidó iskola növendékei a tanítványok nevében szép héber beszédrel üdvözlötte tanárukat.

Szocialista és cionista koalíció a pécsi zsidó hitközség élén

A zürichi Israelitische Wochenblatt közli, hogy a pécsi zsidó hitközség új képviselőtestülete a háborúban megvakult dr. David Schapira ügyvédet választotta elnöké. Az új elnök 50 éves és a cionista listán került a képviselőtestület tagjai sorába. Alelnökök a szocialista dr. Emil Maurer és a cionista Joseph Pittmann lettek. A megválasztottak 13 szavazatot kaptak, ellenjelöltjeik 11 szavazatával szemben. Az eddigi elnök, David Brill visszautasította részvételét az új elöljáróságban. Az új elöljáróság a szocialisták és cionisták koalíciójából áll, mivel a kommunisták Brill veresége után elhagyták a képviselőtestület ülését.

Nosonmagyaróvár Izraelita Járashitközség

Mosonmagyaróvár és környékéről elhurcolt és mártírhaltait halt deportált és munkaszolgálatos hitvestércek emlékeztető hitközségünk

EMLEKTEBLÁT

állít fel. Fekérjük mindazokat, akik hozzájárulnak a mártírhaltait halt deportált és munkaszolgálatos hitvestércek emlékeztető hitközségünk

MOSONMAGYARÓVÁR
IZR. JÁRASHITKÖZSÉG

A Szolnoki Izr. Hitközség kantor-metszői állásra pályázatot hirdet

Pályázhatnak magyar állampolgárok. Kötségeket csak a meghívottnak lértünk meg.
Az Elöljáróság

KÜLÖNAUTÓBUSZ ZALAEGERSZEGRE július 4-én, a mártír- emlékmű-leleplezésére

Visszatérési utazás, oda-vissza kb. 120 Ft. Jelenkezés június 12-ig: Fekete, Ráday-u. 27. T.: 388-761.

A sárbogárdi izraelita hitközség

előjáróságai körüli munkások, akik hozzájárulnak a sárbogárdi temetőben vanak emlékre, hogy a temetőben és sírok karbantartásához való hozzájárulásukat a hitközségnek beküldeni a sárbogárdi hitközségnek.

KERESZEM

Donner Gyula

munkaszolgálatos, aki 1901-ben született, anyja neve Werner Augustka. 1941 októberében a cseppel Weiss Mórval együtt elhurcolták Nyugatra. Flossenburgban tarták a bíróságot. Aki továbbá továbbá bíróságot, kérem értesítse szüleit: Donner Nándor, Budapest, VII., Dob-u. 28. III. emelet 29.

Auschwitziak!

KI TUD

Majzler Sándor

elkelt hitközség, aki Auschwitzból 1944 november hónapban Németországba váltott. Ertesítés: Majzler Andor, Munkács címre küldendő.

6000 UTLEVÉLKÉP 10 Ft
FOTO PÁRISI NAGYÁRUBÁZ

Forbáth és Révész

V., Teleki Pál-utca 26
Telefonszám: 121-918

Összes rendszerű író- és számológépek állandóan raktáron

Szakszerű javítóműhely

UTAZIK? új és használt BŐRÖND

Hajókoffer, reptőbőrönd, retikül
legelősebb beszerzési forrása. Vétel — eladás
bőröndös, saját műhely. Népszínház-utca 21. Telefon: 131-032.
(Szombaton zárva.)

Művészi siremlékek

fekete svéd gránitból, egy és kettős sírra, nagy választékban
BOROS JÓZSEF, DOB-U. 2

Az „Önállósító Hitel-szövetkezet” fontos szerepe a zsidó gazdasági életben

Alig néhány hónapja, hogy az O. ZS. S. B. elnöke, dr. Szűcs Géza AJDC adminisztrateur delegue bejelentette, hogy a zsidó gazdasági élet ujjaépítése érdekében létrehozzák az „Önállósító Hitelszövetkezet”-et. Ma már az „Önállósító Hitelszövetkezet” a zsidó gazdasági életnek nemcsak egyik szerve, hanem termelő magva és az eddig elért eredményeit, valamint fokozódó felelősségét hozzuk nyilvánosságra Bíró Lászlónak, az intézmény igazgatójának — az Új Élet számára adott — nyilatkozatában.

— Örömmel állapíthatjuk meg — mondja Bíró igazgató —, hogy az „Önállósító Hitelszövetkezet” részjegyzése jó úton halad. Az eddigi eredmények kielégítők, mert bizonyítják, hogy a magyar zsidóságban egyre erősebben tudatosodik az önszervezés szükségessége. Ugyanazzal párhuzamosan köztudatba merül át az a tény is, hogy a részjegyzés nemcsak erkölcsi kötelesség, hanem hasznos tőkebefektetést jelent. Ennek a két körülménynek igazolására, példaképpen említem meg azt az érdekességet, hogy egyik hiteltelvértünk nászajándékként nagyszámú részjegyet nyújtott át fiatal házasságot kötött párnak. Számos más példa is előtérbe hozható, hogy a zsidóság magává tette építő gondolatunkat, azonban kíváncsi lenné, ha még elkerülte volna, mert így az eredmények is fokozódnának.

— Három évvel a felszabadulás után a magyar zsidóság tisztába került helyzetével, elsősorban azzal, hogy a termelő munkába állása nemcsak napi megélhetését jelenti, hanem a közösségnek megismosodását is. Tudnia kell azt is, hogy a Joint szociális tevékenysége, ha még ma teljes mértékű is gondoskodása, munkája végül mégis majd magára a magyar zsidóságra hárul. Ezért és a zsidóság életében lényeges jelentő más szempontok miatt szükséges a zsidó gazdasági életnek minél szélesebb alapon történő felépítése. Ez a célja az „Önállósító Hitelszövetkezet”-nek és az ehhez szükséges anyagi eszköz részjegyzés formájában igyekeznek összehozni.

— Célunk nem segélyt, hanem kölcsönt nyújtani a kezdő iparosnak, kereskedőnek és életművészeknek, hogy ez által egzisztenciát tudjanak maguknak teremteni. Az állaluk visszafizetett összegből pedig új és új egzisztenciákat teremtünk. Hogy ez mennyire helyénvaló, bizonyítja a rengeteg kölcsönkérés, amelyet igazgatóságunk — alapos kivizsgálások után — előírások és lehetőségek

szerinti keretben megadhatunk. Ma már folyósít is. A keret tágitása a részjegyzéssel párhuzamosan történhet csak és ezért szükséges a tehetősebb zsidóság bekapcsolódása. Minden egyes részjegyzés többszörösét jelenti a jegyzési értéknek, mert az AJDC többszörösen adja ennek összegét, éppen ez biztosítja a befektetett tőkének is. Ugy az iparban, mint a kereskedelemben, továbbá az életművészi pályán főleg családfenntartók egész sorát leltük kenyérkeresőkké. Az egyéni talpraállításon túl, a magyar zsidóság egyre inkább megérti az új gazdasági irányzat elvét és kapcsolódik be termelői szövetkezetekbe. A rekonstrukciós osztályunk ma már folyamatosan építi ki ezeket a szövetkezeteket.

— Azt, hogy az eddigieket

megvalósíthatjuk, elsősorban a Jointnak köszönhető, amely Mr. Aaron Berkovitzal az élen felállította a magyarországi rekonstrukciós osztályt, továbbá a nehéz feladattal vállalt igazgatóságunk munkájának és a zsidó közélet tevékenyen közreműködő vezetőin kívül, mindenkinek fel kell a részjegyzőknek: a legkisebbnek éppen úgy, mint a legnagyobbak. Ahhoz azonban, hogy többet, sokkal többet alkothassunk, több, sokkal több részjegyzés szükséges és hiszem ha bárki is Mór-úton 3. szám alatti intézményünk munkáját látta, meggyőződme az erkölcsi kötelesség teljesítésének hasznos tőkebefektetési móvjáról is.

— Vidéki telepeinket ugyan csak létrehozzuk egymásután és ezért az egész magyar zsidóságnak egyetemes érdeke a szélesebb körű, határozottabb részjegyzés, amely — mint ma már nyilvánvaló — a magyar zsidóság gazdasági életének megteremtését és az ország ujjaépítésébe bekapcsolódását jelenti.

(jék)

A Szovjetunió Antifasiszta Komitéjának üdvözlő távirata Weizmann professzorhoz, Izrael Állama ideiglenes elnökéhez:

A Párisban megjelenő jiddis nyelvű „Naje Presse” közli az alábbi táviratot, amelyet a Zsidó Antifasiszta Komité

küldött Weizmann professzor-nak, Izrael Állama ideiglenes elnökének:

A Szovjetunió zsidóságának antifasiszta komitéja, a zsidó állam kikiáltása alkalmából melegen üdvözlí Önt és Önön keresztül, Izrael államának népet. Ez az esemény a zsidó nép történetének egyik legjelentősebb állomása. A reakció erői, az imperializmus lakói még mindig folytatják sötét munkájukat, meg akarják semmisíteni a zsidó nép szabadságára és függetlenségére való törekvését. Mi azonban hiszünk a demokrácia és a haladás győzelmében, mi meg vagyunk győződve arról, hogy a fiatal zsidó állam éppen ezen az úton fogja elfoglalni helyét azok között a népek között, amelyek az igazi demokráciáért és a békéért küzdenek az egész világban.

Mi büszkén állapíthatjuk meg, hogy a Palesztina-kérdés igazságos megoldásában a szovjet kormány következetes, fontos és igaz harcot folytatott. Ez az állásfoglalás természetes következménye a lenini-sztalini nemzetiségi politikának, amely olyan fényesen valósult meg a mi nagy szovjet-szocialista szülőföldünkön.

A zsidó nép szenvedésekben és üldözésekben gazdag történelme folyamán most talált érdekeinek és jogainak őszinte és önzetlen védőjére, abban a Szovjetunióban, amely minden kis népnek a védelmezője.

Mi reméljük, hogy a sztalini, nemzetek közötti barátság, amely a Szovjetunióban létezik, mint példakép fog lebegni Palesztina dolgozói előtt és le fogják győzni azokat az ellentéteket, amelyeket külső erők szítanak.

Palesztinában még dörögnek Anglia lakóinak, Abdul-lahnak az ágyai, Tel-Aviv fölött halálfhozó repülőgépek repülnek, — a Zsidó Állam léte azonban mindezek dacára megváltozhatatlan tény. Ezt az államot a világ minden haladó embere el fogja ismerni.

Mélyszélesen őszinte üdvözlőnköt küldjük személyesen Önnek és Önön keresztül a Zsidó Állam dolgozóinak és reméljük, hogy legyőzik a támadókat és megteremtik a békét a világ demokratikus nemzeteinek és a zsidó népnek a javára.

A Szovjetunió Antifasiszta Komitéjának elnöksége.

Szabadsághegyen a Noémi penziónban,

FELHÍV. II. sz. sz. ELSŐRENDÜ ORTH. HELLÁS, hazatérés idején, helyettes szolgák Fiaid társak üdvözlése — 30 éves — az néhány helyre előjegyzéssel. — Továbbá AGGAS-UT 3 ban utonnan berendezett GYERMEKOT-HON, pedagógus és orvos közreműködésével. Telefon: 16-18-12.

Spanyol, angol, francia, orosz nyelvórák BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat
mindent elintéz. — (Éjjel-nappal)
Teler-taxival is.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

SIRKÖVEK,

mártírútlak intézménye. Sz. Ad-ler. Jelenleg Sirkökötárban, So-mogyi B-u. 7., az udvarban, Szem-bőlés és innepnap záva.

Gyermekjegy, gyer-mekbutor, játékaru Vicánál
Nagyatádi Szabó-utca 50.

ÜZLETEK

EXPONÁLT helyeken
felosztva is előnyösen
kaphatók FELLNER
Szt. ISTVÁN-körút 30

Új és használt
BŐRÖNDÖK
utí kofferek.

Vétel, csere, eladás.
KANDEL Népszínház-u. 20
Th. 139-304 20

Takarítónőt

felvez zsidó intézmény. Jelent-kezős Sip-utca 12. száma alatt, portánál.

Kisebb üzem keres elrendő, sz-goruan orthodox székécsőt. Telefon 16-18-12. Gen a kádóban.

Eden penzio orth. kóser

a misláci rabbiság felügyelete alatt. Tapolcson Honti Miklósé, Miskolc-Tapolc, Miskolc-ut. 11b, strand: 1 szobában. Modernül berendezett fő-főzővel szobák. Fűrdőszoba. Tel. 11. Gyém árak.

A „Hapoél” sportünnepélye

A Hapoél vasárnap délutáni sportünnepélye régi zsidó hagyományoknak volt a fellelevenítője és folytatása: a Lagbeomernak, ennek a történelmi nevezetessége ifjúsági ünnepnek, amikor a hagyomány szerint megszűnt a zsidó ifjúságot pusztító járvány. Ebben az esztendőben az angol imperializmus ármánykodása miatt még ezen a napon sem szűnt meg a zsidó ifjúságot pusztító és gyilkoló vész. Arab banditák angol fegyverekkel eljáratva rohanták meg Erec Jisraelt ifjúságát, akik Giszkalay János és Simon bár Giora méltó utódai. Ként harcolnak.

A Hapoél munkás sportegyesület vezetése alatt vonult fel vasárnap délután a Beszkárt pályára a Pesti Izr. Hitközség iskolájának válogatott csapata, a cionista ifjúsági csoportok és a VAC gárdája kék-fehér és vörös zászlók alatt.

Domonkos Miksa, a Hapoél elnöke mondott nagyszabású ünnepi beszédet. Lelekesítő szavakkal emlékezett meg az imperializmus ellen harcoló zsidó ifjúságról, örömet fejezte ki, hogy a pesti zsidó ifjúság egyenes gerinccel, fegyelmelzen vonult fel, hogy bemutassa ügyességét, erejét, sportszeretletét. Köszönetét fejezte ki a különböző társadalmi és sportegyesületeknek, akik képviseltették magukat a sportünnepségen.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után, a Magyar Labdarúgó Szövetség nevében Kovács Pál, a budapesti Labdarúgó Szövetség nevében Várnai kidvőzölték Wellnord Gyulát, a Hapoél trénerét 30 éves sportoktatói működése alkalmából, ezután Chana Goldfinger tolmácsolta Erec Jisraelt harcoló ifjúságának az üdvözlését. A beszédek elhangzása után szemel gyönyörködtető felvonulásokra és sportbemutatókra került sor. A közönség nagy tetszéssel fogadta a Tárbui gimnázium növendékeinek ötletes tornamutatóját, Grosz Zoltán VAC birkózó talajakrobatikáját, és a Hapoél leányifjúságának gyakorlatát.

A Hapoél szépen sikerült sportünnepélyén az Országos Iroda képviseletében Stiecker Lajos elnök jelent meg, de képviseltették magukat az Országos Rabbiegyesület, a különböző zsidó intézmények és a vidéki zsidó hitközségek is. Az ünnepély, a díjak kiosztása után, az Internacionálé elénklésével ért véget.

A hivatalos lap

Vasárnapi száma közli a belügyminiszter 114.400/1948. BM. sz. rendeletét az állampolgárság anyakönyvi bejegyzéséről szóló 311.000/1939. BM. sz. rendelet alapján foganatosított, a zsidókra sérelmes anyakönyvi bejegyzések törzése tárgyában. A rendelet szerint: 1. a házassági és a születési anyakönyvben foganatosított mindazokat a bejegyzéseket, amelyeknek teljesi-

tése a 311.000/1939. BM. számu rendeletnek (Rendeleték Tára 2389. lap) hatályát veszti 3. és 4. §-a alapján törli (200/1945. ME. számu rendelet — Magyar Közlöny 9. szám), a 30.000/1906. BM. számu rendeletbe (Rendeleték Tára 1778. lap) foglalt Anyakönyvi Utasítás Hatodik Részében szabályozott

külgazilási eljárás útján hivatalból törölni kell.

2. Az állami anyakönyvvezetők kötelesek az 1. bekezdésben említett bejegyzéseket a jelen rendelet hatálybalépésének napjától számított három hónap alatt felkutatni és azoknak törölése iránt a külgazilási eljárást hivatalból folyamatba tenni.

A magyar kormány elismerte Izraelt

A magyar kormány június 1-ével elismerte Izrael államot és az erről szóló határozatot a Zsidó Állam kormányának tudomására hozta.

A héber dráma kezdetei

Május 27-én tartotta meg előadását dr. Scheiber Sándor, az Orsz. Rabbiképző Intézet professzora a Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemén „A héber dráma kezdetei” címmel. A bevezetőben vázolta az európai dráma kialakulását az egyházi liturgián, a misztériumon kezdve a humanizmus korában klasszikus példákon megújult drámáig. Ezt a vonalat nyomozza a héber dráma fejlődésében is. Drámai nyomokat mutatott ki a korai pijszükölészet párbeszédes darabjaiban, a középkor héber viasköltésében. A népi játékok maradványait mutatta meg a Pürim és a Peszách egyes népszokásaiban — irodalmi forrásokban és az exotikus zsidók máig élő gyakorlatában egyaránt. A mostoha viszonyok folytán ebből nem alakulhatott ki a zsidó dráma. A fejlődés vonalát megszakítva csak a XVI. században spanyol és olasz drámák utánzataként született meg a héber dráma.

Az utóbbi évek tudományos kutatásai alapján a héber dráma kezdete egy évszázaddal korábbra tehető az eddigi hitközségi. Jószerf Cárfa (Giuseppe Gallo), orvos és nyelvész, 1527-ben lefordítja a marianus Fernando de Rojas La Celestina c. drámáját (1499) héberre. Az első önálló héber dráma a manhattani udvar légiójában érett meg. A Gonzagák idején a XVI. században Man-

lua virágkorát él. Vasari új Rómának nevezi. Itt él Monteverdi és Rubens. A zsidók kilenc zsinagógában imádkoznak. Azarja de Rossi a modern zsidó tudomány alapjait fekteti le. A fejedelmi udvarban zsidó zenekar működik. Olyan nevekkel találkozunk, mint Salomone Rossi zeneszerző és nővére, Madame Europa, énekesnő. A góttó színpadáról világi színházakba kapnak meghívást a zsidó színészek. A hercegi színház igazgatója Leome de Sonmi Portaleone. Olasz nyelvű dramaturgiai értékei máig elismeréssel találkozik. Olasznyelvű színdarabjai 1904-ben elégték a torinói könyvtárban. Az ő novéhez fűződik az első önálló héber dráma, amelyet 1550 körül nyilvánvalóan Pürimra írt: Esküvői vigjáték. A midrási témát a korabeli olasz drámák nyomán eleven hangon dramatizálja, öt felvonásban, a Szentírás és Talmud nyelvén. A dráma négy kézirata közül kettő a Magyar Tud. Akadémia Kaufmann-gyűjteményében maradt fenn, innen adta ki J. Soliman Jeruzsálemben 1946-ban.

Róbert Mária művész Stellan Zweig „Ráchel szembe-száll Istennel” c. novelláját adta elő mély érzéssel.

A nagytudomány, új adatokban gazdag előadást és a művészi szavakat dr. Herskovits Pálzán rabbi köszöntök meg.

Ciározás és takarítás olosón, garanciával — Egyes butoroknak oiankemence
FISCHER, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 56 — Telefon: 123-977

Pünkösdi ünnepekre már most tisztíttassa: Ballonok, shantung kosztü-mök, nyári ruhák szakszerű tisztítása és imprognálása

BALOG GYÖRGY kémfestő, vegytisztító
Andrássy-út 33.

Nagymező-utcai oldalon. Telefon: 221-129.

SIRKÓ LÓWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál.) Leszállított árai! Tel.: 180-573.

„Lilly” NŐI DIVATSZALON
RUHA és
BLOUSE specialista
FORRÓ ALADÁRNÉ
a volt SZASZ KAROLA cég vezetője
IV., Petőfi Sándor-u. 2. sz. telemelet

Bükkszentkeresztben

(Ujhuta) 750 m magasán, június 15-én ismét megnyitják az orth. kóser Joli penzió. Felvilágosítást ad, Bükkszentkereszt, Joli-villa, telefon 20, Budapesten, Mikes-kötődében, Printz.

Hívjon! Jöjjön!

Veszek magas áron szőnyeg, porcellán, írógépet, régiséget, térli és női ruhákat, perzsakabátot, fényképezőgépet, festményeket.

GERSTL-MAJOROSI

VIII., Eszterházy-u. 17 (Sándor-utca sarokánál). Tel.: 135-077.

Agynemű, pizsama, pongyola, kúntűs,

fürdőruha

INGKLINIKÁTÓL

Hivatkozásra 10% engedm.
Szentkirályi-utca 2. (Rákóczi-utná)

KARCSUSÁG TITKA:

EHRENTHALNE
füzőszalonja

Budapest, Dohány-u. 39. Telefon: 424-281. Melltartós kombinók, fürdőruhák hozott anyagból is.

GYERMEK-

CIPŐ

specialista

Légrádi Ferenc

cipész-mester

VII., Dohány-utca 10. sz.

PERZSA

szőnyegek

VÉTEL ELADÁS **UNGÁR** Király-u. 14. sz. Rakóczi-ut 42

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-utca 26

Telefon hívó: 136-816

SZOMBATON ZÁRVA

HIREK

FÉNYKÉPALBUM c. cikksorozatunk e heti folytatása anyaggyűjtődés miatt kimaradt. A jövő héten pótoljuk.

— **Izraelita vallásos félóra a Rádióban.** Júnus 8-án, kedden reggel 1/9 órákor izraelita vallásos félóra lesz a Rádióban. Beszél: dr. Schweitzer József pécsi főrabbi; énekel Lóránd Márton pécsi főkantor.

Zsidó élet a Szovjetunióban

A Pesti Izr. Hitközség Szabadegyeteme jún. 3-án **Gergely Sándor: „Zsidó élet a Szovjetunióban”** című előadásával zárul. Bevezetőt mond **Vihar Béla**. Az érdekes előadás a Pesti Izr. Hitközség székházának dísztermében (Sip-u. 12. II. 33.) este 6 órákor kezdődik.

— **Próbakantor a Rumbach utcai templomban.** E héten pénteken este és szombat délután **Oesterreicher Ignác** kantor végzi az istentiszteletet a főkantori teendőket.

— **A Hasomér Haacir filmbemutatójának időpontját** júnus 6-án, vasárnap délután 6 órára és 7-én, hétfő este 8 órára tűzték ki. Vételre kerül a Hasomér Haacir filmje: **A romoktól a szülőföldre.** A film a varsói gettó lázadásáról és az Exodus hajóiról is eredeti felvételeket tartalmaz. A filmbemutató a fenti időpontban az Andrássy-út 89. sz. alatti központi előadóteremben lesz. Helybiztosításról ajánlatos előre gondoskodni. (Borochow Kőr, Andrássy-út 89. Tel.: 228—417.)

— **Oneg Sabbat záróünnepség.** A Pesti Izraelita Hitközség Oneg Sabbat rendezésének záróünnepségét júnus 12-én, szombat délután 1/6 órákor tartják a hitközség dísztermében. Megnyitót mond dr. Löwinger Sámuel, Nagel Marcell „Mózes” címmel tart előadást. Héber dalokat énekel Karvaly László.

— **A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja** júnus 7-iki összejövetelén (Fürst Sándor-utca 21b, délután 6 óra) **Ben Jisrael** ereci kiküldött **Borochow**-ról, a nagy szocialista zsidó ideológiáról tart előadást.

— **A gmündi lömegsírban eltemetett deportáltak névsora.** Egy olvasónk, **Molnár Margit**, beküldte hozzánk a gmündi lömegsírban eltemetett magyar deportáltak névsorát. A lista megtekinthető bármelyik nap, szombat kivételével délelőli 9 és 1 óra között szerkesztőségünkben. (Sip-utca 12, I. 26.)

— **Mischa Bernstein és a varsói Jiddiseh Színház társulatának több tagja** szerepelt vasárnap a Zeneakadémia nagyszínházában az előadást, amelynek „Lebedig in Freilich” (Vidámságban és örömben) gyűjtőcímet adták. A legnagyobb hangversenyén sem láttuk még ilyen zsúfoltnak a nagyszínházat. Félkénélőli éjjel főlegig szinte ontották a szereplők a jiddis színművészet legjavát. Bernstein felülmúlta önmagát, remekelt dalban, prózában, vígjátékban és drámában. Sok laptól kapott **Károli Heller, Bernsteiné** és a csipogóhangú édes kis **Miriam** is, akinek már öt éves korban megmutatkozott a tehetség orosz-lankörmei. Bernstein számai közül a bolygó zsidóról szóló melodramatikus vízió leste a legjobban, amely forró vágyódás Palesztina után és harci riadó mellett. A „Jazzzenekes” örömi jelenete mindenkit meghalott. A főszereplő ezúttal is behozonyította sokoldalúságát, de a nyári hőségben kevesebb talán több lett volna. Igaz ugyan, hogy a közönség hűségese kitarolt... (gy.)

— **Felkérjük azt az urat,** aki vasárnap dében a hitközség ruházatából tévedésből egy ernyőt elvit, valamint azt az urat, akinek ernyőjét a ruházatban kicserélték, hogy az ernyőket a Sip-utca 12. portánál leadni, illetve visszacserélni szíveskedjék.

— **Felbírás.** Akik a pesti izr. hitközség Wesselényi-utca 44. sz. alatti levő könyvtárából könyveket vettek kölcsön, felkérjük, hogy azokat folyó hó 15-ig délelőli 9—12 óra között szolgáltatásuk vissza. P. I.

— **Mesekönyvet az árváknak.** A nyári szünre körünk gyermekeiknek könyveket, hogy Tahin, nyaralójukban szórakozhassanak, olvashassanak és tanulhassanak. Tegyük részükre kellemessé és hasznossá az időt szép nyaralóját, hiszen minden házban, hol gyermekek nevelődnek, akad egy-egy jó könyv, mely a gyermekeknek igen sokat jelent. **Füadravaház**, VII., Vilma királynő-út 25. Telefon: 221—207.

A Nőse Hámizrahi júnus hó 8-án, szombaton délelőli 1/2 órákor, Lampion-utca 3. sz. alatti kultúrteremben Oneg Sabbatot rendez. — Előadók: dr. Berger Andor; Hebe Szidra, dr. Friedmann Hillel; Ety fejezet, középső elményregényből.

— **„Bánat-fala” emléktábla.** A Pesti Izr. Nőgyűlés leányárvaházának templomában vasárnap, május 30-án avatta 1944—45. év mártírjainak emléket megőrző „Bánat-fala” emléktáblát. Ugyanakkor leplezte a 82 éves egyesület elhunyt elnökszónya, valamint munkatársainak emléktáblát is. A megható gyászistentiszteleten, melyet dr. Schwarcz Mór főrabbi és Karvaly László kantor látott el, s amelyen a nőgyűlés elnökszónya, dr. Friedmann Ignác felémelt szavak kíséretében vette át megőrzésre az emléktáblát, — az elhunytak hozzátartozói kívül nagyszámu közönség vett részt.

— **A békésesabai ort. izr. hitközség** Lag Baomer alkalomával ünnepséget rendezett, amelyen **Schnitzler békésesabai és Jakobovits Simon** szarvasi rabbi tartottak a nap jelentőségét méltató beszédet. Szóbel Béla, a Keren Hatóra fontosságát és jelentőségét hangoztatta.

— **Felkérjük azt a 3 férfi és 1 nő** deportáltat, akiket **Oberpullendorfer Schull-gasse 9** sz. alá, **Gálos Károlyné**hoz szállásoltak be az oroszok 1945 husvét után, hogy otthagytak ingóságai ügyében jelentkezzenek a **Maovarszági Izraeliták Országos Irodájában** (VII., Sip-utca 12. II. 37.).

— **Adomány.** Gábor Andon elhalálozása alkalmából „Lomniz” társaság baráti köre, köszönetnyilvánításként száz forintot küldött a Zsidó Füadravaház részére. Az összeget rendeltetés helyére juttattuk.

— **Halálozás.** A napokban halt meg **Fischer Mór**, a Pesti Chevra Kadisa hűséges alkalmazója, aki évtizedeken keresztül állott a Pesti Chevra Kadisa szolgálatában és aki mindenkinél szeretett Fischer bácsija volt. Temetésén részt vettek: **Steiner Marcell**, a Pesti Chevra Kadisa elnöke, dr. **Burger Dénes** és **Schwarcz Sándor** előjárók, a Chevra Kadisa tisztviselői kara, valamint az egész temetői személyzet. Dr. **Teichmann** rabbi bucsuztatja után az előjáróság nevében **Schwarcz Sándor** előjáró, a tisztviselőkar nevében dr. **Endrei** igazgató, a temetői személyzet nevében **Schwarcz László** temetői alkalmazott, az üzemű bizottság nevében **Havas Rezső** főszámánácsos bucsuztatta.

Özv. **Szűke Jenőné**, a Bethleni Templomkörzet és a Nőgyűlési hűgő és áldozatkész tagja meghalt. Temetése május hó 26-án, szerdán volt, nagyszámu barátja és tisztelője részvételével. Dr. **Schwarz** Benjámin rabbi nagyatlasú beszédet méltatta az elhunyt példamutató munkájának érdemeit.

Üdüljön

Miskolc-Tapolcán (Görömböly), Eperjesi-út 4b. Folyóvízes, kényelmes szobák. **Tambor Lóser** kifőzdéje. Telefon „**Öthönök**”.

Középkori nő

ort. háziorvos vezetését irányító nővér, „**Dolgozó nő**” jelű a közéletben.

NŐ RÉSZERE

ágy kiadó

Dehany-utca 28. sz. III. em. 31.

FIATAL házaspár, ezután keres 35—45 éves korú házvezetőnőt, aki a látás fűzésben k. járja. **Grosz Miklós**, Ország.

HOSSZÚ asszony, gyermek vagy magányos öreg mellé vagy kis háztartásba, könnyű munkára elhelyezkedne. Akadémia u. 2. I. Gábor.

JÖMENETELÜ vendégül 57 éves tulajdonosa, akinek tekintélyes vagyona van, hozzáillő feleséget keres. Csak teljesen képzett letelekire válasszon. Közvetítő meglehetősen „Szerelem a gyermek” jelűre a kódszóra.

Állásnélküli testvéreink

volt munkaszolgálatosok, deportáltak, köztük nők is, az alatti foglalkozási ágakban keresnek elhelyezkedést:

Tisztviselő, kereskedősegéd, asztalos, bádogos bődíszműves, cipész, fodrász, lakatos, ulazó, mészáros, kártyos, raklárnok, kirakatrendező, szőfő dobozgyári szabász, nyomdász, vegyész, malomszerelő, villanyszerelő, pénzbeszedő, fogtechnikus, üvegész, órá-ékszerész, ügynök, víkányhegesztő, korrektor, kádár, kovács, alkalmi munkás, altiszt, fényképész, pék, paplanos, lát-szerész, autókarrészárka-kártyos, grafikus, gyógyszerész, üveg-ész, háztartási alkalmazott, faipari gépmunkás, szabász, elektrotechnikus, általános műszerész, felőledő, mázó.

Minden munkaalalmat jelentsen a **Degoh Információs Osztályán**, Bethlen-tér 2., I. 36. Telefon: 224—866, 224—868.

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

Telefon 222-223. **CONTACT** porral irt poloskát garanciával, szobánként 30 Ft-tól. Kórházak, penzlok, szállodák karbantartása

Rongyaiból

megunt, elvieselt kötött holmjaiból, gyönyörű torontáli szőnyeget készít **Ehrenfeldné VII., Izabella-u. 67**

SIRKÓ

PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c

A Zsidó Állam ünneplése

A soproni zsidóság május 20-án, csütörtökön este ünnepelte Izrael Államának megalakulását. Léderer Sándor megemlékezésében méltatta május 15-ének történelmi jelentőségét. Az ünnepség előadója dr. Klein Imre (Haifa) a Jewish Agency kiküldöttje volt. Történelmi visszapillantást vetett a galut 2000 esztendejére és arra az örök vágyakozásra, mely ez idő alatt is a zsidó népben a szabadság és az önállóság felé élt. Méltatta a zsidó harcosok hősi elszántságát, önfeláldozását és kitartását. „Igaz ügyért barcolnak, mert küzdenek egy nép szabadságáért, ezért harcunk a győzelem felé vezet.”

Az impozáns ünnepséget Weinberger Ernő lendületes és felkeltő beszéde zárta be, mely után a közönség elénekelt a Hatikvát.

Kiskunhalason a MCSz és a „Wizo” helyi csoportja május 30-án délután a Zsidó Állam ünnepére és a zsidó szabadságharcra dícsőítésre műsoros délutánt rendezett. A halasi zsidóság zsufolásig meglátogatta a felkészült kulturálműt. A műsort dr. Hech István üdvözlőbeszéde nyitotta meg. A szavatókórus Juda Lób Gordon egyik versét adta elő, majd a budapesti vendégek tartották meg előadásait. Dr. Winklerné Munkácsi Noémi a zsidó szabadságharcról emlékezett meg, ezt követően egyik költeményét olvasta fel. Utána dr. Gonda László igazgató tartotta meg ünnepi beszédét, a Zsidó Államhoz vezető út küzdelmeit vázolta. A műsort a vendéglátó háziasszonyok nevében Ádám Lajosné zárószavai fejezték be. Az ünnepély végén felzengült a Hatikva dallama.

GYERMEKGONDOZÓ, nagy gyakorlatú egész napra állású kereső, vagy néhány gyermek séltáskását vállalja. „Feltétlen megbízható” jelzőre a kiadóba.

A VAC HIREI

A VAC május 27-én, az Abonyi utcai iskola udvarán rendezte idén első sportbemutatóját hatvanas sikerekkel. A szemet gyönyörködtető összerakottakból és egyéni teljesítményekből gyakran jutalmazta a szép eredménnyel megjelölt közönség laposát.

Különösen nagy tömegűek voltak a 3-5 éves apró tornász „Bajnokok”, a 6-8 éves „Akrobáták” lányok.

A tornászok mellett boxolók, birkózók, kosárlabdások mutaták be tudásukat javát.

A minden tekintetben jól sikerült bemutató Dückstein Zoltán és felesége gondos munkájának eredménye.

Schulz Jenő cég
Órák-ékszerész (órareparálás)
VII., Wesselényi-u. 8., a régi házban
Gergely Miklós
aranyműves és ékszerész
VÉTELEI Tel.: 422-345. ELADÁSI

MATEINE Király-u. 16
CIAOZO Tel. 227-420

Régi retiküljéből újat készítek.

Lovászöláp-hívásra örte megvelek. „la munka” jelligere Boroshoz, Andrásv. út 54.

Talesz, t'filin kegyeser vétel eladás. JahrzeitMábla készítés, Ungár Mór, Király-u. 17. kapu alatt v. I. 4.

PERFEKTUL tudok ivrilul, chümeit rásit és gümurit. Tonitól állási keresek, öröklet is adnék. Irásbeli ajánlatokat. Rosner I., Nyár-u. 11.

KÖZÉPKORU uriaasszony, minden információt kibir, 1-2 személy háztartását vállalva. „Vidékre is 4951” jelligere a kiadóba.

MÁTRAFÜREDRE JÖJJÖN SVUAJSA

szobaelőjegyzés. Schwartz, orth. kócsor penzlő. Telefon 6.

22 ÉVES, szombattartó családapa, bármely élelmi vagy szellemi munkát elvállal. „Sürgős 4938” jelligere a kiadóba.

Benősülhet

40 évesig

jómeneteli nagykereskedésbe tőkével. „Intelligens 4947” jelligere a kiadóba.

INFORMÁCIÓKÉPES, műszakilag is képzett, önálló, üzlettel, modern lakással, 40.000 forint értékesítéssel rendelkező, önmegnevelő, jómeneteli férfi kereskedő **FELESÉGET KERES**. Csalás, özvegyes, zsenekodvaló, feleske, kócsor önálló üzlettel rendelkező hölgyek lehelőleg fényképes vázlatát „45 éves gyermekeszerető beadóulme” jelligere a kiadóba kérek.

A HAPOEL M. S. E. hírei

A HAPOEL sportünnepélyén kezelt sportesemények közül ki kell emelnünk elsősorban a HAPOEL és a VAC labdarúgó csapatainak első találkozását egy barátságos mérkőzés keretében.

VAC-HAPOEL 2:1 (2:1). Szép és erős csapata mérkőzésben csak erős küzdelemmel tudott az I. osztályú VAC a III. osztályú HAPOEL feletti győzelmét aratni. Góllövők: Kohn és Mérei, illetve Klein.

Komoly ifjúsági teljesítmények a sportünnepély keretében lezajlott atlétikai versenyek. — 100 m síkfutásban: 1. Rosenházi György (Dor) 11.4, 2. Lichtensztein (Hán, Hac) 11.6, 3. Pászti (Hábonim) 11.7. — 1500 m síkfutás: 1. Gömöri (Somér) 4:31.5, 2. Knisch (Mák, Hac) 4:32.9, 3. Schönberger (Somér) 4:37.9. — Látnoknál 60 m síkfutás: 1. Fischer (Mák, Hac) 8.4, 2. Flosch (Somér) 9.6, 3. Händel (Somér) 8.8. A 3×100 m-es futó Baomeri ünnepi stafétát a Somér csapata főnyeresen nyerte meg. Külön díszírólet érdemelték a VAC tornászok és a Tarbut népi táncgyűjtemény.

ZSIDÓ URIKURUK legmegbízhatóbb házasságközvetítője
GOLDNÉ
VII., Alsóerdősor 9. sz. 2.
Telefon: 221-349.

Ünnep lesz az élte, ki magányát velem felcserélte...

Egyedülmaradt, holvamos izraelita özvegy — nőstinek. Jönveit vákából tölvejonoga vagyok. Jóliszitált, hozzáműlő, kimondottan erkölcsös, valóságos is művelti feleséget óhajtok elöljárul. Lovelét kérem „Kale-Kell-forniait” jelligere, Arató hirdetőbe, Erzsébet-ut. 14.

KOMOLY nőstülési szándékhol kb. 35 éves, jómeneteli, vallásos nőt keresek, aki főbérleti lakással rendelkezik. — En 42 éves vagyok. Biztos megöllelást nyújtó állásom van. Válasz „Sürgős 4933” jelligere a kiadóba.

HUGOMAT, 30 éves dolgozó leányt,

férjhez adnám 40 éves korig, iparoshoz vagy kereskedőhöz. „Lakás van, 4942” jelligere a kiadóba.

Férjhezadnám hugomat

jómeneteli üzlettel, kétszobás, elegáns lakással, 55-58 éves, kimondottan uriemberhez. „Öt-hon 4941” jelligere a kiadóba.

Válófélben levő 35 éves asszony

lakással, házasság céljából megismerkedne 40-50 évig, uriemberrel. „Gyermek nem akadály 4940” jelligere a kiadóba.

Társaságban legdiszkrétebb házasságközvetítő, Doktorné

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

FAKERESKEDŐHÖZ, kinek vidéken fetelepe van és intelligens, korrekt ember, férjhezmenne szakmabeli, 31 éves, magas nő. „30 ezerrel” jelligere a kiadóba.

FÉRJHEZADNÁM csinos hugomai, 45 éves, musz. özvegye, 10 ezer forint hozománnyal, dolgozó vagy iparoshoz, vidéki is lehel, „Lakás van 4955” jelligere a kiadóba.

Különváltan élő,

43 éves, önálló iparos keresi házasság céljából, csinos, fiatalok, 30-35 évesig, gyermektelen, jó ismeretségi, ki 25.000 forint készpénzzel üzletet felbontásához hozzájárulna. „Berezzel lákása legyen” jelligere a kiadóba.

Flam 38 éves,

nőven, izr., jóliszitált, önálló textilereskedő, fess, magas uriember, mindenben hozzájáruló főnök urinót keres feleségül csak 32-ig. „Minden információt kibir 4954” jelligere a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Junius 3, csütörtök: Ijjár 25, péntek: 26, szombat: 27 (ujholdhirdetés), vasárnap: 28; hétfő: 29, kedd: Sziváni (Ujhold), szerda: 2, csütörtök: 3. Szombaton, junius 5-én heti szidra: Böchlukauszaj, háttöröz Jeremiás XVI, 19—XVII, 14.

Imaidók:

Ima-házak	Péntek	Szombat		Hétfő	
		reggel	este	reggel	este
Dohány	1/49	7/15	10/49	9/27	7/49
Rumbach	1/49	7/10	8/49	9/27	7/49
Béthlen	1/49	7/10	8/49	9/27	7/49
Csáky	1/49	7/10	8/49	9/27	7/49
Dózsa	1/49	7/10	8/49	9/27	1/27/49
Nagyfuv.	1/49	8/—	8/49	9/27	7/49
Páva	1/49	8/—	8/49	9/27	7/49
Zugló	1/49	8/—	8/49	9/27	7/49
Fiúarvab.	1/49	7/10	8/49	9/27	7/49
Leányarv.	1/49	7/10	8/49	9/27	7/49

Péntek esti gyertyagyújtás: 8 óra 20 percek

— Budai Istentiszteletek. Junius 4, pénteken este 7 órakor; junius 5, szombaton délelőtt 11 órakor; hétfőnap reggel 1/48 órakor (Tórnávaszó napok 7 órakor) este 8 órakor; XI, Váli-ut 6 sz. alatt 1/48 órakor; a II., Toroczkó-utca 6b. sz. alatti imaházban szombaton reggel 1/49 órakor. — Istentiszteletek helye: III., Kunfi Zsigmond-ut. 49; XI., Boesky-ut. 37; II., Toroczkó-ut. 6b (csak péntek este és szombat); II., Fő-utca 12 sz. alatt (csak péntek este).

Óbudai Istentiszteletek kezdete a Lajos-utcai templomban: péntek este 1/38 óra, szombaton délelőtt 9 órakor.

ZSIDÓ MUZEUM NYITVA:

Csütörtök 10-19, szombat 11-13, vasárnap 10-13 óráig.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII., Sip-utca 12. — Telefon: 423-930. Kiadóhivataladonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felölös szerkesztő és felölös kiadó: ROÓZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg a visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Előfizetési díjak: egy hónapra 5 Ft, negyedévre 15 Ft, félévre 30 Ft, egész évre 60 Ft.

Külföldre: 1 hónapra 7 Ft

Postatakarékpénztári csekk-számla: 26.209.

Nyomatott a Globus nyomdai műtőben Rt. körforrásépén, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Fel. nyomdavezető: Margitay Antal